

Afvalinzameling en afvalscheiding

Afvalinzameling en afvalscheiding - op weg naar 65% -

Inhoudsopgave

Samenvatting 3

1 INLEIDING 5

1.1 De afval (beleidsdriehoek) 5

1.2 Aanbevelingen Klankbordgroep Duurzaamheid 6

2 DOELSTELLING EN UITGANGSPUNTEN 7

2.1 Landelijke doelstellingen 7

2.2 Doelstelling en uitgangspunten Gemeente Heemstede 7

3 HUIDIGE SITUATIE 9

3.1 Huidig scheidingspercentage 10

3.1.1 *Stromen die niet meegeteld worden* 10

3.2 Sorteertanalyses restafval 10

4. VERBETEROPTIES 11

4.1 Focus op de stromen waar het meeste resultaat is te boeken 12

4.1.1 *Groente, fruit en tuinafval (gft)* 12

4.1.2 *Plastic (kunststof verpakkingsafval)* 14

4.1.3 *Restafval* 15

4.1.4 *Grofvuil en de milieustraat* 16

4.2 Hoge(re) service op waardevolle grondstoffen 17

4.2.1 *Papier en karton* 17

4.2.2 *Textiel* 18

4.2.3 *Glas* 20

4.3 Aandacht voor alle afvalstromen 20

4.3.1 *Kca en batterijen* 20

4.3.2 *Frituurvet* 20

4.3.3 *Oude apparaten en spaarlampen* 21

4.4 Zet in op communicatie - burger bepaalt succes 21

4.4.1 *Type afvalscheiders* 22

4.4.2 *De boodschap* 22

4.4.3 *Scholen betrekken* 23

4.5 Duurzamer betekent niet altijd duurder 23

4.5.1 *Particuliere initiatieven, zoals The Vintage Store* 24

4.6 Volgen van nieuwe ontwikkelingen: nieuwe afvalstromen 24

4.6.1 *Luiers* 24

4.6.2 *Drankenkartons* 24

4.6.3 *Blik* 24

4.7 Volgen van nieuwe ontwikkelingen, ervaringen in andere gemeenten 25

4.7.1 *Diftar - de vervuiler betaalt* 25

4.7.2 *Ryck - belonen voor afvalscheiding* 25

4.7.3 *Omgekeerd inzamelen* 25

5 EFFECT VAN DE VERBETEROORSTELLEN 26

5.1 Kosten en effecten per verbetervoorstel 26

5.2 Effecten op het totale scheidingspercentage 28

5.3 Milieueffecten 29

6 FINANCIEN 30

6.1 Egalisatiereserve afvalstoffen 30

6.2 Vergoeding extra inzet aanpak zwerfafval 31

7 UITVOERINGSPROGRAMMA 2014 EN 2015 32

7.1 Acties ter verbetering van het scheidingspercentage 32

7.2 Overige acties op gebied van afvalinzameling en reiniging 34

SAMENVATTING

De landelijke ambitie is om 65% van het huishoudelijk afval te recyclen in 2015. Ook Heemstede heeft de doelstelling uitgesproken om dit percentage minimaal te halen. Op dit moment wordt in Heemstede circa 60% van het huishoudelijk afval gerecycled. Hiermee zit Heemstede boven het landelijk gemiddelde van 51%.

Alle kosten van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden betaald via de afvalstoffenheffing. Dit is een gesloten systeem. De afvalstoffenheffing in Heemstede zit onder het

provinciaal en landelijk gemiddelde. Dit hebben we bereikt door een efficiënte afvalinzameling, maar vooral ook door de inzet van de inwoners van Heemstede.

In deze afvalnota is per afvalsoort onderzocht hoe de afvalscheiding kan worden verbeterd en wat dit (procentueel) voor gevolgen heeft voor de totale afvalscheiding in Heemstede. Daarnaast zijn de kosten van de verschillende verbetervoorstellen inzichtelijk gemaakt. Op basis hiervan zijn keuzes gemaakt en is een actieprogramma voor de komende twee jaar opgesteld.

Uitgangspunten

Bij het opstellen van dit afvalscheidingsadvies zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

1. Focus op de stromen waar het meeste resultaat is te boeken

Het huishoudelijk restafval bestaat voor het grootste gedeelte uit gft-afval en plastic. Daarnaast is ook bij het restafval en het grofvuil veel winst te halen.

2. Hoge(re) service op waardevolle stromen

De verwerking van papier en textiel levert geld op. Investerings in deze afvalstromen kunnen zichzelf terugverdienen.

3. Aandacht voor alle afvalstromen

Ook de kleinere afvalstromen verdienen aandacht, vooral vanwege milieuaspecten. Hierbij wordt onder andere gekeken naar: klein chemisch afval (kca) en batterijen, frituurvet, elektrische apparaten en spaarlampen.

4. Zet in op communicatie: burger bepaalt succes

De mate van afvalscheiding wordt bepaald door het afvalscheidingsgedrag van de bewoners. Bij de communicatie en voorlichting is het belangrijk te kijken naar de doelgroep en de wijze waarop de boodschap wordt gebracht.

5. Duurzamer, maar niet (altijd) duurder.

Het uitgangspunt van het college is dat de afvalstoffenheffing niet mag stijgen. Extra inzet door de gemeente moet zoveel mogelijk kostenneutraal (compenseren met verwerkingskosten /-opbrengst). Er wordt gekeken naar particuliere initiatieven en inzamelacties die kosteloos zijn voor de gemeente en dus geen gevolgen hebben voor de afvalstoffenheffing.

6. Volgen van nieuwe ontwikkelingen

Mogelijk dat in de toekomst ook andere afvalstoffen gescheiden ingezameld gaan worden. Het meest concreet zijn drankkartons, maar ook de mogelijkheden voor luiers en blik worden landelijk onderzocht. Daarnaast worden de ervaringen van andere gemeentes over alternatieve manieren van afvalinzameling, zoals Diftar, Rijk en Omgekeerd inzamelen gevolgd (zie § 4.7).

Doelstelling 2015

Op basis van verbetervoorstellen is per afvalstof een inschatting gemaakt over de mogelijke verbeteringen van het scheidingspercentage. Dit is de gemeentelijke doelstelling voor 2015.

Afstof	Doelstelling 2015	
	ton	percentage
restafval	-500	-(*)
gft	+ 200	1,38%
plastic	+ 100	0,69%
grofvuil	-100	0,94%
papier	+ 200	1,38%
textiel	+ 50	0,34%
Overige (o.a. frituurvet)	+ 10	0,07%
Totaal		4,80%

(*) het effect van de verlaging van de hoeveelheid restafval is toegerekend aan de percentages van andere afvalstoffen.

Het blijkt dat het niet eenvoudig is om de 65%-doelstelling te halen. Het behalen van de laatste procenten is een uitdaging, ook door het uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing niet mag stijgen.

De kosten, de opbrengsten en de effecten op het scheidingspercentage van de verschillende verbetervoorstellen zijn globaal doorgerekend. Diverse verbetervoorstellen zijn afgefallen doordat de kosten dusdanig hoog zijn dat dit tot een aanzienlijke stijging van de afvalstoffenheffing zou leiden, terwijl het positieve effect op het scheidingspercentage beperkt is.

Er is een keuze gemaakt en een uitvoeringplanning opgesteld voor de komende twee jaar (2014 en 2015). In het eerste kwartaal van 2016 wordt het resultaat van de uitgevoerde acties geëvalueerd. De effectiviteit van de verschillende acties zal worden bepaald en vervolgens kan weer worden gekozen op welke afvalstromen de focus wordt gelegd. Het nummer van de actie in onderstaande tabel verwijst naar de paragraaf waarin de actie is beschreven.

afvalstof	Nr. actie	project / actie	dekking	raming investeringkosten	planning
gft	4.1.1a	Kwaliteit verbeteren bij hoogbouw	Afvalstoffenheffing	€ 1.645	Start 1 ^e kwartaal 2014
	4.1.1b	Actie grof snoeiafval	Afvalstoffenheffing	€ 10.000	3 ^e kwartaal 2014

	4.1.1d	De tuinzak aanbieden	Kosten voor gebruikers	-	3 ^e kwartaal 2014
	4.1.1e	Keukenmanagement, aanschaf 500 bakjes gft-afval	Afvalstoffenheffing	€ 4.000	2 ^e kwartaal 2014
	-	Compostactie	Kosten Meerlanden	-	1 ^e kwartaal 2014 + 1 ^e kwartaal 2015
plastic	4.1.2a2	Uitbreiding ondergrondse (pers)containers plastic	Egalisatiereserve (*)	€ 35.000	2 ^e kwartaal 2014
restafval	4.1.3b2	Actie omruilen rolemmers met korting	Afvalstoffenheffing	€ 5.000	1 ^e kwartaal 2015
textiel	4.2.2a	Uitbreiding aantal textielcontainers	Kosten voor inzamelaar	-	2 ^e kwartaal 2014
frituurvet	4.3.2b	Inzameling frituurvet via containers in openbare ruimte	Kosten Meerlanden	-	2 ^e kwartaal 2014
diverse	4.4	Communicatie / voorlichting Naar aanleiding van communicatieplan	Interne kosten	-	Diverse acties in 2014 + 2015
diverse	4.5.1	Initiatief The Vintage Store uitwerken – start proef	Kosten voor initiatiefnemer	-	2 ^e kwartaal 2014

Bij de verbetervoorstellen zijn veel acties beschreven op het gebied van communicatie en voorlichting. Samen met Meerlanden wordt in het 1^e kwartaal van 2014 een communicatieplan uitgewerkt. Hierin wordt beschreven welke acties worden uitgevoerd, door wie, hoe en wanneer.

1 INLEIDING

De landelijke ambitie is om 65% van het huishoudelijk afval te recyclen in 2015. Ook Heemstede heeft de doelstelling uitgesproken om dit percentage minimaal te halen. Op dit moment wordt in Heemstede circa 60% van het huishoudelijk afval gerecycled. Hiermee zit Heemstede boven het landelijk gemiddelde van 51%.

Bij de behandeling van het milieujarverslag 2012 in de raadscommissie Ruimte op 11 april 2013 is gevraagd om een nota over de mogelijkheden ter verbetering van de afvalinzameling en afvalscheiding in Heemstede. Op 11 juni 2013 is de conceptnota afvalinzameling en afvalscheiding in het college behandeld. Deze is vervolgens op 16 september 2013 besproken in de raadscommissie Ruimte. Meerlanden heeft in 2013 proactief haar deelnemende gemeenten geadviseerd over de mogelijkheden om de afvalscheiding naar een hoger niveau te brengen. Voor Heemstede is de gemeentelijke conceptnota als input gebruikt voor hun advies. Meerlanden heeft in oktober 2013 het Afvalscheidingsadvies gemeente Heemstede – ‘Op weg naar 65%’ aangeleverd. De ondertitel luidt: Eerste stap om te komen tot een verdere afvalscheiding in de gemeente Heemstede. Hierin worden ook de kosten en baten indicatief inzichtelijk gemaakt.

Het advies van Meerlanden is gebruikt als input voor deze afvalnota. De komende jaren wordt samen met Meerlanden gewerkt aan het bereiken van de doelstellingen. Deze samenwerking is als volgt geformuleerd in de Nota Duurzaamheid 2012-2016:

Voor een meer duurzaam afvalbeleid hebben we niet alleen de medewerking van de burgers en ondernemers nodig, maar juist ook van sterke regionale partners. Meerlanden is zo'n partner. We werken met Meerlanden samen op terreinen als: afvalinzameling en -scheiding, groengas, compost en scheidingsanalyses. Ook doen we publiekscampagnes en projecten samen, zoals 'energie uit afval', 'uw gft wordt groengas' en duurzame energie. Ook voor de toekomst zal Meerlanden een belangrijke partner blijven. Met hen zullen wij campagne voeren om het afval door inwoners nog verder gescheiden aan te bieden

1.1 De afval(beleids)driehoek

Het gemeentelijke afvalbeleid kan goed worden samengevat met behulp van de zogenaamde afvaldriehoek. Deze driehoek geeft het verband aan tussen drie aspecten van de afvalinzameling: milieu, service en kosten. Het streven is een zo hoog mogelijk serviceniveau en milieuresultaat te realiseren tegen zo laag mogelijke kosten.

Milieu

In het LAP (Landelijk Afvalbeheerplan) is opgenomen dat 60% van het huishoudelijk afval nuttig moet worden toegepast. Voormalig staatssecretaris Atsma heeft deze ambitie opgeschroefd naar 65%. Deze doelstelling is alleen haalbaar met een goede service op het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval. De kosten die daarmee worden gemaakt, zijn (deels) terug te verdienen doordat de verwerkingskosten voor herbruikbare stromen doorgaans (veel) lager zijn dan voor restafval.

Service

Het serviceniveau gaat over het gemak waarmee inwoners hun afval gescheiden kunnen aanleveren. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen haalservice (afvalstromen die aan huis worden opgehaald) en brengservice (afvalstromen die de burger zelf weg moeten brengen). Het voordeel van een haalvoorziening is dat inwoners niet met afval hoeven te slepen, waar minicontainers tegelijk een bewaarvoorziening aan huis bieden. Het voordeel van brengen is dat inwoners het afval dagelijks kunnen aanbieden en niet gebonden zijn aan de ophaaldagen van de inzameldienst. In het algemeen worden bij laagbouw haalsystemen toegepast en bij hoogbouw brengsystemen. Aan het aan huis inzamelen van afval met rolemmers wordt doorgaans het hoogste serviceniveau toegekend. Niet alleen de omvang en intensiteit van de dienstverlening is van belang, maar ook de perceptie van de burgers: hoe ervaren zij de dienstverlening.

Kosten

Gemeenten brengen de kosten van de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in rekening bij de inwoners via de afvalstoffenheffing. De afvalstoffenheffing is een gesloten systeem. Alle kosten voor inzameling en verwerking worden direct betaald uit de afvalstoffenheffing. Het kostendeckingspercentage in Heemstede bedraagt 100%. Hoe hoger de dienstverlening, hoe hoger de kosten. Daartegenover staat: hoe beter afval wordt gescheiden, hoe lager de verwerkingskosten.

Afvalstoffenheffing 2012

Heemstede € 239 (*)

Gemiddeld Provincie Noord Holland € 276

Gemiddelde Nederland € 247

(*) Dit is het gemiddelde tarief. Heemstede heeft een diftar (tarievendifferentiatie) systeem op basis van volume. Voor het gebruik van een kleine restafvalrolemmer wordt minder afvalstoffenheffing betaald dan voor een grote rolemmer.

1.2 Aanbevelingen Klankbordgroep Duurzaamheid

In het kader van de Duurzaamheidsnota 2012-2016 is een Klankbordgroep Duurzaamheid in het leven geroepen. De klankbordgroep is één van de initiatieven van de gemeente om tot een breed gedragen duurzaamheidsbeleid te komen. In de klankbordgroep zitten inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van instellingen uit Heemstede. De Klankbordgroep Duurzaamheid is actief betrokken bij deze beleidsnota. In november 2012 heeft de klankbordgroep inhoudelijk gereageerd op een eerste notitie over de toekomst van de afvalscheiding in Heemstede. Deze reactie is verwerkt in de conceptnota afvalinzameling en afvalscheiding die op 11 juni 2013 door het college is besproken. In juli is deze conceptnota besproken met de gemeentelijke duurzaamheidscoördinator en toegestuurd aan de leden van de klankbordgroep. Deze nota is besproken in de vergadering van de klankbordgroep op 23 september 2013.

Op 25 november 2013 is een presentatie gegeven aan de klankbordgroep over het gemeentelijke afvalbeleid, afvalscheiding en verbeteropties. De aanbevelingen vanuit de Klankbordgroep Duurzaamheid naar aanleiding van deze presentatie zijn:

GFT en plastic zijn de twee afvalstromen die het meest in het grijs afval worden aangetroffen.

We bevelen aan om restafval minder op te halen en dan andere afvalstromen zoals plastic wel aan huis op te halen. Om zo het gedrag van inwoners te stimuleren plastic te gaan scheiden. Uit ervaring is gebleken dat het niet meer ophalen van papier en glas, zoals dat vroeger wel gebeurde, niet heeft geleid tot minder inbreng van papier en glas. Het gedrag van scheiden van papier en glas is eenmaal ingezet en het afval blijft, nadat het niet meer aan huis wordt opgehaald, toch net zoveel gescheiden aangeleverd. Om het scheiden van plastic extra te stimuleren willen we adviseren deze afvalstroom te

gaan ophalen. We hebben begrepen dat dit eerst goed doorgerekend moet worden om te na te gaan wat dan de beste optie is. In deze is ook communicatie over eventuele (tijdelijke) andere tarieven een hele belangrijke factor.

Daarnaast zal het scheiden van groente- en fruitafval gestimuleerd worden. Door de gemeente is voorgesteld dat door de afgifte van 500 bakjes voor groente en fruitafval voor huishoudens het scheiden van groente en fruitafval gestimuleerd wordt. We vernemen graag of dit ook leidt tot betere scheiding van het groente en fruitafval. Voor het scheiden van tuinafval is duidelijke communicatie belangrijk. Het tuinafval behoort niet tot de categorie afval waarvoor betaald moet worden als het de 3 m³ overschrijdt. Dit is iets wat nog duidelijker naar de burgers gecommuniceerd mag worden. Verder hebben we voorgesteld om op scholen afvalmanagement beter te gaan stimuleren. Nu is het op scholen bedrijfsafval. In Bloemendaal is inmiddels een proef gestart door Meerlanden. Heemstede moet goed volgen wat hiervan de resultaten zijn en in kaart brengen of dit voor de scholen in Heemstede ook mogelijk is. De scholen zijn dan een voorbeeldfunctie en deze generatie is dan heel bewust van het feit dat afval=grondstof.

We bevelen van harte aan dat er nog betere voorlichting aan burgers over de kosten en baten van afval ophalen komt. Op een eenvoudige manier aan bewoners duidelijk maken dat er een 'gesloten systeem' is en dat het doel is veranderingen in het systeem budget neutraal te laten verlopen. Daarbij speelt dat nu de 'vervuilers' (de intensieve grijs-emmer-gebruikers) bevoordeeld worden ten opzichte van de 'trouwe brengklanten' (die gescheiden hun afval naar de eilandjes brengen). Gedragsverandering kan vaak alleen ingevoerd worden door het mensen in de portemonnee te laten voelen. En dat vergt weer veel uitleg, voorlichting, communicatie enzovoort.

Ook is gesproken over de voorbeeldfunctie van de gemeente zelf. En ook hiervoor geldt dat herhaaldelijk en helder communiceren naar de burgers van groot belang is om de voorbeeldfunctie kenbaar te maken en daarmee ook burgers zelf te laten volgen hierin.

2 DOELSTELLING EN UITGANGSPUNTEN

2.1 Landelijke doelstellingen

In augustus 2011 heeft de (toenmalig) staatssecretaris Atsma een brief aan de Tweede Kamer gestuurd waarin hij het doelstellingspercentage van 60% zoals genoemd in Landelijk Afvalbeheerplan (LAP-2) aangescherpt naar 65%.

Als reactie op de afvalbrief van Atsma is medio 2012 door de afvalbranche in Nederland een advies uitgebracht dat moet leiden tot een forse toename van recycling van huishoudelijk afval. Eén van de adviezen daarin betreft het stellen van afrekenbare doelstellingen voor gemeenten. Hierbij wordt een koppeling gemaakt tussen het percentage hoogbouw in de gemeente en de hoeveelheid restafval per huishouden. De gemeente Heemstede bestaat uit ruim 24% 'meergezinswoningen'. Dat zou volgens het advies impliceren een hoeveelheid restafval van 180 kg per persoon. De cijfers over 2012 laten zien dat die hoeveelheid nu nog 215 kg per inwoner bedraagt.

Daarnaast stelt het advies dat het halen van 65% recycling in 2015 niet het primaire doel is, maar dat een systeem ontwikkeld wordt dat continue (in)gericht is op maximale recycling van het huishoudelijk afval. Door systeem en ketens goed te organiseren moet het doel haalbaar worden.

Tenslotte wordt in het advies aangegeven dat onder gescheiden inzameling ook de nascheiding van afvalstromen wordt verstaan, omdat deze stromen ook het recyclingproces ingaan. Het huidige scheidingsresultaat van huishoudelijk afval in Heemstede zit op het niveau van de landelijke doelstelling van 60% (LAP-2), maar loopt (iets) achter ten opzichte van het door staatssecretaris Atsma in 2011 aangescherpte percentage van 65%.

Afvalgegevens uit 2012 laten namelijk zien dat bron- en nascheiding gezamenlijk zorgen voor een scheidingspercentage van (57 + 3 =) 60. Om de afvalscheiding te verbeteren en op een hoger niveau te brengen, is dus een verbeteringslag noodzakelijk.

Het tweede Landelijk Afvalbeheerplan (LAP-2) heeft een doelstelling van 60% nuttige toepassing over de totale stroom huishoudelijk afval (inclusief grofvuil).

In augustus 2011 heeft de staatssecretaris van Milieu de ambitie neergelegd om in 2015 van de totale hoeveelheid afval die vrijkomt uit huishoudens 65% te recyclen.

Het "Besluit beheer verpakkingen, papier en karton" heeft als scheidingsdoelstelling:

- papier 85%
- glas 90%

De Raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022 heeft een jaarlijks oplopende doelstelling voor plastic (kunststof verpakkingen):

- 42% in 2012
- 52% in 2022

Als doelstelling voor de overige componenten handhaaft Heemstede die uit LAP-1:

- gft-afval 55%
- textiel 50%

- KCA 90%

2.2 Doelstelling en uitgangspunten Gemeente Heemstede

Voor het behalen van de doelstelling van 65% wordt primair gekeken naar de grotere afvalstromen; daarmee valt procentueel gezien de grootste scheidingswinst te behalen. Dit laat onverlet dat in het totale afvalbeleid ook de andere stromen een belangrijk onderdeel vormen, niet in de laatste plaats vanwege de milieuaspecten die daarbij een belangrijke rol spelen.

Het afvalscheidingsadvies kent de volgende uitgangspunten:

1. Focus op de stromen waar het meeste resultaat is te boeken
Het restafval bestaat voor het grootste gedeelte uit gft-afval en plastic. Daarnaast is ook bij het restafval en het grofvuil veel winst te halen.
2. Hoge(re) service op waardevolle stromen
De verwerking van papier en textiel levert geld op. Investerings in deze afvalstromen kunnen zichzelf terugverdienen.
3. Aandacht voor alle afvalstromen
Ook kleinere afvalstromen verdienen aandacht, vooral vanwege milieuaspecten. Hierbij wordt onder andere gekeken naar: klein chemisch afval (kca) en batterijen, frituurvet, elektrische apparaten en spaarlampen.
4. Zet in op communicatie: burger bepaalt succes
De mate van afvalscheiding wordt bepaald door het afvalscheidingsgedrag van inwoners. Bij de communicatie en voorlichting is het belangrijk te kijken naar de doelgroep en de wijze waarop de boodschap wordt gebracht.
5. Duurzamer maar niet (altijd) duurder
Het uitgangspunt voor het college is dat de afvalstoffenheffing mag niet stijgen. Extra inzet door de gemeente moet zoveel mogelijk kostenneutraal (compenseren met verwerkingskosten /- opbrengst). Er wordt gekeken naar particuliere initiatieven en inzamelacties die kosteloos zijn voor de gemeente en dus geen gevolgen hebben voor de afvalstoffenheffing.
6. Volgen van nieuwe ontwikkelingen
Mogelijk dat in de toekomst ook andere afvalstoffen gescheiden ingezameld gaan worden. Het meest concreet zijn drankenkartons, maar ook de mogelijkheden voor luiers en blik worden landelijk onderzocht. De ervaringen van andere gemeentes over alternatieve manieren van afvalinzameling, zoals Diftar, Rijck en Omgekeerd inzamelen worden gevolgd.

3 HUIDIGE SITUATIE

De afvalinzamelgegevens van de laatste jaren zijn inzichtelijk gemaakt. Dit levert het volgende beeld op:

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
gemiddeld aantal inwoners	25.613	25.601	25.653	25.870	26.179	26.270	26.280

Ingezamelde tonnages

HUISHOUDELIJK AFVAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
restafval	5.868	5.818	5.604	5.556	5.804	5.800	5.651
gft	3.029	2.952	2.895	2.944	2.873	3.039	3.039
papier	1.834	1.847	1.942	1.884	1.814	1.729	1.601
glas	801	850	895	882	1.014	955	944
plastic	0	10	29	78	136	164	186
textiel	127	127	133	156	146	148	142
kca	34,4	39,9	42,7	47,0	43,9	38,2	41,4
TOTAAL	11.694	11.644	11.541	11.547	11.830	11.873	11.604
bronscheiding HHA	50%	50%	51%	52%	51%	51%	51%

GROF HUISHOUDELIJK AFVAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ongescheiden	1.353	1.225	1.232	1.160	1.069	623	591
gescheiden	1.930	2.790	3.133	3.064	3.118	2.297	2.250
Totaal GHA	3.283	4.014	4.364	4.223	4.187	2.920	2.841
% bronscheiding	59%	69%	72%	73%	74%	79%	79%

TOTAAL HUISHOUDELIJK AFVAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ongescheiden	7.221	7.043	6.836	6.716	6.873	6.423	6.242
gescheiden	7.756	8.615	9.070	9.054	9.144	8.370	8.204
TOTAAL	14.977	15.658	15.906	15.770	16.017	14.793	14.446

% bronscheiding	52%	55%	57%	57%	57%	57%	57%
kg per inwoner							
HUISHOUDELIJK AFVAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
restafval	229	227	218	215	222	221	215
gft	118	115	113	114	110	116	116
papier	72	72	76	73	69	66	61
glas	31	33	35	34	39	36	36
plastic	0	0,4	1,1	3,0	5,2	6,2	7,1
textiel	5,0	5,0	5,2	6,0	5,6	5,6	5,4
kca	1,3	1,6	1,7	1,8	1,7	1,5	1,6
TOTAAL	457	455	450	446	452	452	442
bronscheiding HHA	50%	50%	51%	52%	51%	51%	51%
GROF HUISHOUDELIJK AFVAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ongescheiden op milieustraat	53	48	48	45	41	24	22
gescheiden op milieustraat	75	109	122	118	119	87	86
totaal	128	157	170	163	160	111	108
% bronscheiding	59%	69%	72%	73%	74%	79%	79%
TOTAAL HUISHOUDELIJK AFVAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ongescheiden	282	275	266	260	263	245	238
gescheiden	303	337	354	350	349	319	312
TOTAAL	585	612	620	610	612	563	550
% bronscheiding	52%	55%	57%	57%	57%	57%	57%

3.1 Huidig scheidingspercentage

Kijkend naar de afvalcijfers van de laatste jaren, dan is in hoofdlijnen sprake van een vrijwel stabiel beeld. Op onderdelen zijn kleine veranderingen zichtbaar. Zo zijn de hoeveelheden restafval en papier/karton iets afgenomen. De wijziging in de grofvuilregeling heeft geresulteerd in aanzienlijk lagere hoeveelheden grof huishoudelijk afval én een betere scheiding van deze afvalstroom op de milieustraat. Sinds 2011 worden kosten in rekening gebracht voor aan huis laten ophalen van grofvuil. Daarnaast kan per adres per jaar maximaal 3 m³ zonder extra kosten bij de milieustraat worden aangeboden. De landelijke ambitie om 65% van het huishoudelijk afval te recyclen in 2015 is zeer ambitieus. Kijkend naar de meerjarige afvalgegevens dan blijkt het percentage bronscheiding in Heemstede al jaren op een gelijk niveau van 57% te zitten. Hiermee zit Heemstede boven het landelijk gemiddelde (50%), maar voldoen we nog niet aan de doelstelling.

Naast de bronscheiding vindt ook nog een deel nascheiding plaats van grof huishoudelijk restafval. Minimaal 85% van het grofvuil wordt achteraf gescheiden. Wanneer dit wordt meegerekend neemt het scheidingspercentage in Heemstede toe met ruim 3%.

De totale huishoudelijke afval scheiding in de gemeente Heemstede bedraagt op dit moment dan ook ruim 60%.

3.1.1 Stromen die niet meegeteld worden

Bij het vaststellen van de scheidingspercentages is het gebruikelijk uit te gaan van de in de tabel beschreven afvalstromen. Het is voor de beeldvorming van belang te beseffen dat ook nog andere stromen worden gescheiden. Te denken valt bijvoorbeeld aan statiegeldflessen (PET), kratjes en/of flesjes bier en bij winkeliers ingeleverde elektrische apparaten. Daarnaast wordt blik bij de vuilverbrandingsinstallatie in Amsterdam achteraf gescheiden. Gebruikt frituur- en bakvet wordt helaas nog steeds vaak via het riool afgevoerd, maar particuliere initiatieven proberen hier verandering in aan te brengen.

Van alle genoemde vormen van (na)scheiding zijn geen hoeveelheden voor Heemstede te achterhalen en zijn daarom niet in de percentages opgenomen.

3.2 Sorteertanalyses restafval

Jaarlijks voeren de gemeente Heemstede en Meerlanden onderzoek uit naar de samenstelling van het huishoudelijk restafval in de gemeente Heemstede. Zo wordt inzicht verkregen welk afval Heemstedenaren goed scheiden en wat beter kan. Het onderzoek is steekproefsgewijs uitgevoerd met restafval afkomstig van boven- en ondergrondse containers en rolemmers. De uitkomsten van de sorteertanalyse zijn vergeleken met de landelijke normen en doelstellingen.

Voor deze beleidsnota wordt gekeken naar de meest recente analyses van het huishoudelijk restafval (uitgevoerd 2011, 2012 en 2013). Overigens dient bij de analyses de kanttekening te worden gemaakt dat het steekproeven betreft. De getallen kunnen een onzekerheidsmarge hebben van + of - 2%.

Er blijken, kijkend naar de gewichtspercenten, drie stromen te zijn die veelvuldig in het restafval worden aangetroffen. Dit zijn gft-afval, papier en karton en plastic (kunststof verpakingsafval).

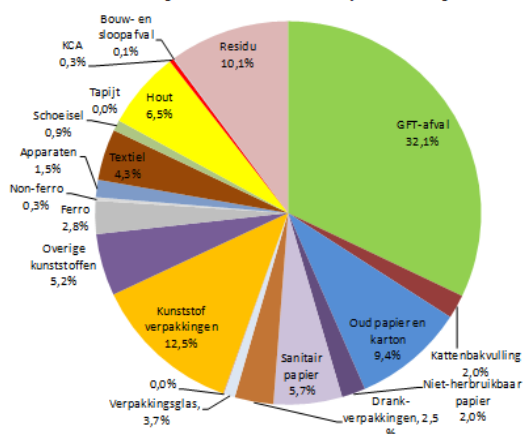
Sorteeranalyse	2011	2012	2013
gft-afval	24,1 %	28,9 %	32,1 %
papier en karton	17,5 %	15,3 %	9,4 %
plastic	9,6 %	14,4 %	12,5 %
glas	3,1 %	2,2 %	3,7 %
textiel	5,6 %	5,7 %	4,3 %

In de rapportages bij de sorteeranalyses is ook aangegeven in hoeverre de landelijke doelstellingen voor de diverse deelstromen (tijdens de analyses) al dan niet worden gehaald. Dit geeft onderstaand beeld:

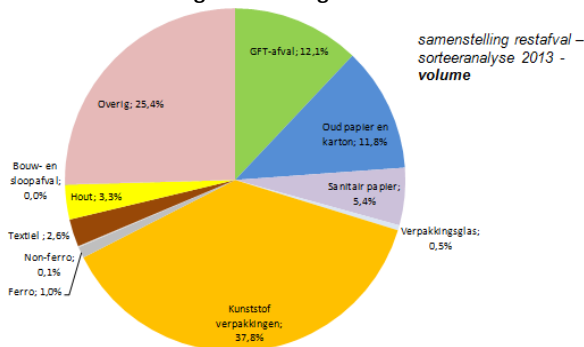
Afvalstroom	(landelijke) doelstelling	'score' gemeente 2011	'score' gemeente 2012	'score' gemeente 2013	doelstelling gehaald?
gft-afval	55%	79 %	76%	71%	ja
papier en karton	85%	71 %	71%	79%	nee
plastic	42%	29 %	22%	27%	nee
glas	90%	88 %	91%	96%	ja
textiel	50%	39 %	29%	40%	nee

Uit de sorteeranalyses blijkt dat de gemeente Heemstede de landelijke doelstellingen voor gescheiden inzameling van gft-afval en glas haalt. Toch bestaat nog steeds zo'n 30% van het gewicht van het restafval uit gft-afval. Voor papier, plastic en textiel haalt Heemstede de landelijke doelstellingen niet.

samenstelling restafval - sorteeranalyse 2013 - gewicht

De 65%-doelstelling en de doelstellingen voor de diverse deelstromen gaan uit van gewichtspercenten. Daarnaast is het interessant om te kijken hoe het zit met de volumepercenten. Hieruit blijkt dat de restafval meer voor een groot deel gevuld is met kunststof verpakkingen.

4 VERBETEROPTIES

Primair wordt hierbij gekeken naar de 'grotere' afvalstromen omdat daarmee procentueel gezien de grootste 'scheidingswinst' valt te behalen. Ook de andere stromen vormen een belangrijk onderdeel, niet in de laatste plaats vanwege de milieuaspecten.

Per afvalfractie worden de huidige situatie en de verbetervoorstellen beschreven. De financiële gevolgen van de verschillende opties staan beschreven in hoofdstuk 5. De indeling van dit hoofdstuk is gerelateerd aan de gemeentelijke doelstellingen:

§ 4.1 Focus op de stromen waar het meeste resultaat is te boeken

§ 4.2 Hoge(re) service op waardevolle grondstoffen

§ 4.3 Zet in op communicatie: burger bepaalt succes

§ 4.4 Duurzamer maar niet duurder

§ 4.5 Aandacht voor alle afvalstromen

§ 4.6 Volgen van nieuwe ontwikkelingen: nieuwe afvalstromen

§ 4.7 Volgen van nieuwe ontwikkelingen: ervaringen in andere gemeenten

De cijfers in de verbetervoorstellen zijn gebaseerd op de gegevens van 2012. De exacte cijfers van 2013 zijn in de loop van 2014 beschikbaar. Uit de gegevens tot en met het derde kwartaal van 2013 blijkt dat de hoeveelheden per afvalstroom in 2012 en 2013 weinig verschillen.

4.1 Focus op de stromen waar het meeste resultaat is te boeken

4.1.1 Groente, fruit en tuinafval (gft)

Huidige situatie

In 2012 is er in Heemstede 3039 ton gft ingezameld. Dit is ongeveer 76% van de totale hoeveelheid. De landelijke doelstelling is 55%. Deze wordt dan ook ruim gehaald. De gft-inzameling in Heemstede gaat dus op zich prima, maar kan nog wel aanzienlijk worden verbeterd. Voor een deel is dit goede resultaat te danken aan de relatief grote tuinen in Heemstede. Tuinafval wordt over het algemeen beter gescheiden dan de gf-fractie.

Uit de sorteertanalyses blijkt dat jaarlijks nog ongeveer 1600 ton gft in het restafval zit. Hiervan bestaat 30% uit tuinafval. In de hoogbouw is het percentage gft overigens hoger dan in de laagbouw (respectievelijk 39% tegenover 28%). De kwaliteit van het gft-afval uit de ondergrondse containers is slecht.

Tot en met 2010 werden jaarlijks 2 takkenrondes gereden; in april en november. De ingezamelde hoeveelheid bedroeg ongeveer 20 ton op jaarbasis. Sinds 2011 is de totale hoeveelheid grof tuinafval (opgehaald en gebracht op de milieustraat) met circa 300 ton gedaald.

Verbeter voorstellen gft

- a. Verbeteren kwaliteit van het gft-afval bij hoogbouw
Het ingezamelde gft uit (ondergrondse) containers is vaak vervuild. Hierdoor moet jaarlijks circa 10 ton gft als restafval worden verwerkt. De vervuiling van gft is een landelijk probleem en veel gemeenten zijn daarom gestopt met inzameling van gft bij hoogbouw. Dit is echter niet het signaal dat de Gemeente Heemstede en Meerlanden willen afgeven. Helaas heeft een communicatieactie in 2011 geen resultaat gehad. Daarom wordt in februari 2014 een proef gestart met het afsluiten van de ondergrondse gft-containers. Deze containers zijn dan alleen nog toegankelijk voor inwoners die zich hebben aangemeld als "gft-scheider".
- b. Invoeren van een alternatieve takkenronde.
Met een alternatieve vorm van de takkenronde kan wellicht voor lagere kosten een gelijke hoeveelheid grof snoeiafval worden opgehaald als op de 'oude' manier. Om zoveel mogelijk grof tuinafval gescheiden in te zamelen, kunnen alle inwoners dit materiaal een aantal dagen in het voor- en najaar gratis inleveren op verschillende locaties.
Een andere mogelijkheid is om de takkenronde 'op afroep' te rijden. Eigenlijk het zelfde systeem als bij het grofvuil. In het voorjaar en het najaar wordt op meerdere dagen een takkenronde gereden waarvoor men zich vooraf moet aanmelden.
- c. Tijdelijk verhogen inzamelrequentie van het gft-afval
Het wekelijks inzamelen van gft-afval in de zomermaanden is één van de mogelijkheden om meer gft in te zamelen. Het rottingsproces in de rolemmer bij vooral warm weer, kan namelijk leiden tot stankoverlast uit de gft-rolemmer. Stank leidt tot klachten van burgers, die sneller hun gft bij het restafval zullen gooien.
Een andere mogelijkheid is een verhoogde inzamelrequentie te koppelen aan bijvoorbeeld de periode waarin burgers veel werkzaamheden uitvoeren in de tuin. Dit zijn enkele weken in het voor- en najaar. Naast een verwachte extra inzamelrespons, betekent dit ook een serviceverhogende maatregel. Uitgaande van een periode van twee maanden (8 weken) betekent dit dus 4 extra inzamelrondes.
Als aanname wordt uitgegaan van een toename van 2% gft-afval, of 60 ton op jaarbasis.
- d. De tuinzak
Grof tuinafval kan gratis worden ingeleverd op de milieustraat. Voor bepaalde groepen inwoners kan het lastig zijn om grof snoeiafval zelf naar de milieustraat te brengen. Een mogelijkheid is het op aanvraag beschikbaar stellen van een tuinzak van 1 kuub. Deze zak wordt tegen een nader te bepalen vergoeding aan huis afgeleverd. Op een afgesproken tijdstip wordt de gevulde tuinzak opgehaald. Het voordeel van de zak is dat men op deze wijze veel tuinafval (zoals bladafval, gemaaid gras en klein snoeiafval) in één keer kan aanbieden.
- e. Keukenmanagement; afval scheiden in de keuken stimuleren
Afvalscheiding en vooral de scheiding van groente- en fruitafval (gf-afval) begint in de keuken. Bijna de helft van het gft in het restafval is groente- en fruitafval. Op initiatief van (een

vertegenwoordiging van) de 'Klankbordgroep Duurzaamheid Heemstede' is een overleg gestart met Meerlanden om de mogelijkheden te bezien om via een speciaal keukenbakje met zakjes, de gescheiden inzameling van gf-afval te bevorderen. Dat kan bijvoorbeeld met een speciaal ontwikkeld ventilerend afval Emmertje met biologisch afbreekbare en composteerbare zakjes. De zakjes ademen waardoor het groente- en fruitafval uitdroogt. Dit voorkomt schimmelvorming en geurtjes, ook tijdens warme zomermaanden. De biologisch afbreekbare zakjes zijn gemaakt van maïszetmeel en kunnen na gebruik bij het gft-afval. Minimaal één keer per week moet het zakje vervangen worden, dan blijft het afval Emmertje schoon.

Uit sorteeranalyses blijkt dat in het restafval per inwoner nog zo'n 36 kg gft-afval zit. Hiervan is ongeveer 24 kg voedselverspilling. Wanneer 30% van de inwoners nu wel tot scheiding in de keuken overgaat en hierdoor zo'n 50% van het gf-afval gaan scheiden, behoort een extra hoeveelheid gf-afval van 90 ton op jaarbasis tot de mogelijkheden.

f. **Communicatie / voorlichting**

- Stimuleren / promoten gebruik van grotere groene gft-rolemmer. Het omruilen van een kleine naar een grotere rolemmer (van 140 naar 240 liter). De huidige verhouding rolemmers klein – groot is 66,5% - 33,5%.
- De mogelijkheid van het kosteloos aanbieden van gft-afval op de milieustraat kan worden gepromoot. Wellicht dat hierdoor het deel van het grof tuinafval uit het restafval wordt verminderd.
- Het belang van gft-scheiding beter bekend maken. Wat gebeurt er met het afval? Gft-afval is zeer waardevol; er wordt onder andere groengas van gemaakt. Hier is de afgelopen jaren al heel veel energie in gestoken door Meerlanden. Helaas is het resultaat nauwelijks terug te zien in het scheidingspercentage.
- Voedselverlies beperken. 20 tot 30% van het gft in het restafval is vermijdbaar voedselverlies (voedselverspilling en brood). Landelijk staat dit onderwerp volop in de belangstelling, ook door recente onderzoeken, publicaties en campagnes vanuit het Ministerie van Economische Zaken. Onderzoek heeft uitgewezen dat de Nederlandse consument ieder jaar gemiddeld zo'n 50 kilo aan voedsel weggooit. De overheid wil de voedselverspilling met 20% verminderd hebben in 2015. Lukt het om door gerichte voorlichting de voedselverspilling in Heemstede met 20% omlaag te brengen, dan zou dit overeenkomen met zo'n 58 ton minder restafval op jaarbasis.
- Binnen het totale verzorgingsgebied van Meerlanden is een dalende kwaliteit waarneembaar van het gft-afval in de rolemmers. Meerlanden wil acties ondernemen om de kwaliteit weer op een hoger peil te brengen. Te denken valt hierbij aan het controleren van de rolemmers door de 'voorloper', al dan niet in combinatie met het aanbrengen van labels op de rolemmers en het aanbrengen van 'reclame-uitingen' op de inzamelvoertuigen.

4.1.2 Plastic (kunststof verpakkingsafval)

Huidige situatie

De inzameling vindt plaats door middel van een brengsysteem. Door de gemeente verspreid zijn 14 locaties waar inwoners deze afvalstroom kunnen aanbieden (8 ondergrondse containers, waarvan 2 perscontainers, 6 bovengrondse containers, waaronder 1 op de milieustraat)

Vanaf het moment van gescheiden inzameling van plastic valt een stijgende lijn van de ingezamelde hoeveelheid waar te nemen. In 2012 is 186 ton (71 kg per inwoner) ingezameld. De verwachting is dat deze hoeveelheid in 2013 nog iets zal stijgen, maar de grote groei is er inmiddels wel uit.

Uit de sorteeranalyse van 2013 blijkt dat er ongeveer 27% van het plastic gescheiden wordt ingezameld; de landelijke doelstelling is 42% (zelfs oplopend tot 52% in 2022). Heemstede ligt ongeveer op het landelijk gemiddelde van bronscheiding, maar de landelijke doelstelling is nog ver weg.

Toekomstige ontwikkelingen

Er is een nieuw verpakkingenakkoord 2013-2022 gesloten tussen het verpakkende bedrijfsleven, het ministerie en de VNG. Dit akkoord vormt onder andere de basis voor de inzamelvergoedingen voor kunststofverpakkingsafval.

Afschaffen statiegeld

In principe is in het nieuwe verpakkingenakkoord besloten het systeem van statiegeld op de grote PET-flessen met ingang van 1 januari 2015 af te schaffen. Dit betekent dat ook deze stroom door inwoners als plastic zal worden aangeboden. Op basis van een landelijk onderzoek uit 2010 blijkt dat ingeleverde PET-flessen ongeveer 10% van de totale hoeveelheid huishoudelijk plastic uitmaakt. Een globale inschatting laat zien dat als gevolg van de afschaffing van statiegeld een toename van de deelstroom plastic kan worden verwacht van ongeveer 70 ton. Hiervan zal een deel in het restafval en een deel gescheiden worden aangeboden.

Vergoeding voor plastic

Vanaf 1 januari 2015 verandert de rol van de gemeente in de kunststofketen. De gemeente is dan niet alleen verantwoordelijk meer voor het inzamelen van het plastic, maar ook voor het sorteren en mogelijk

voor het vermarkten van het plastic afval. Hierbij zal worden afgerekend op de kwaliteit van het geleverde plastic. Ook wordt een vergoeding betaald voor de netto ingezamelde tonnages. Gemeenten krijgen nu betaald voor de bruto ingezamelde hoeveelheid (plastic en vervuiling). Landelijk bestaat 5 tot 45 % van het inzamelende plastic uit vervuiling (ander afval). Bij diftar (zie § 4.7.1) gemeenten is de vervuiling het hoogst.

De vergoedingen voor plastic bedroeg in 2009 nog € 475 per ton. De vergoedingen in 2013 is teruggebracht tot € 445 en voor 2014 tot € 430 per ton. De vergoeding zal na 2015 niet stijgen. Het is dus zaak scherp op de kosten van de inzameling te letten, zodat deze minimaal kostenneutraal blijft.

Verbeter voorstellen plastic

- a. **Uitbreiding van inzamellocaties**

Op dit moment wordt er op 14 locaties plastic ingezameld. Dit betekent een dichtheid van 1 container op ongeveer 1.900 inwoners. Kijkend naar de fracties glas en papier/karton die eveneens via een brengsysteem worden ingezameld, dan valt op dat de containerdichtheid voor die fracties (veel) hoger is. Gemiddeld is voor de fracties glas en papier en karton sprake van een containerdichtheid van 1 op circa 850 inwoners. Daar komt bij dat de fractie kunststof verpakingsafval veel volumineuzer is dan de andere fracties.

Om de inzamelcapaciteit uit te breiden kunnen extra containers worden geplaatst. Qua locaties wordt aansluiting gezocht worden bij de bestaande containerlocaties voor glas en papier. Er kan gekozen worden voor een grootschalige uitbreiding (a1) of een geleidelijke uitbreiding (a2). Voor ondergrondse inzameling van kunststof verpakingsafval kan gebruik worden gemaakt van 'gewone' of perscontainers. De kapitaallasten van de perscontainers zijn hoger dan voor de gewone containers, doch de inzamelkosten zijn echter lager. De containers hoeven immers minder vaak te worden geleegd, wat ook een positief milieueffect heeft.
- a1. **Grootschalige uitbreiding - aantal inzamellocaties gelijk aan glas en papier**

Dit impliceert een extra aantal te plaatsen containers van 17 stuks. In dit stadium van het proces is vooralsnog en indicatief uitgegaan van het plaatsen van 13 gewone ondergrondse containers en 4 ondergrondse perscontainers. Hiermee zijn aanzienlijke investeringskosten gemoeid; ook zullen de inzamelkosten omhoog gaan. Het ligt voor de hand dat de hoeveelheid ingezameld kunststof verpakingsafval dan ook zal toenemen. De verwachting is dat per inwoner een hoeveelheid van 11 kg binnen een periode van ongeveer 2 jaar realiseerbaar moet zijn. Dit betekent een toename van circa 100 ton op jaarbasis.
- a2. **Gefaseerde uitbreiding van inzamellocaties**

In dit alternatief worden in eerste instantie 5 nieuwe inzamellocaties gerealiseerd. Hierdoor zijn de investeringskosten lager zijn en de risico's kleiner. De locaties van de 5 bovengrondse containers zijn effectief gebleken. Deze worden vervangen door ondergrondse containers. 2 ondergrondse containers bij de winkels (Glipper Dreef en Jan van Goyenstraat) worden vervangen door perscontainers. De 5 bovengrondse stalen containers worden op andere locaties geplaatst. Wellicht over enkele jaren (na afschaffing statiegeld) is weer een dergelijke uitbreiding mogelijk. Bovengronds wordt ondergronds, en nieuwe locaties bovengronds toevoegen.
- b. **Huis-aan-huisinzameling**

In veel gemeenten in Nederland wordt plastic aan huis opgehaald. Hier is vaak voor gekozen omdat de investeringskosten laag zijn, maar ook zodat de inwoners niet met deze zeer volumineuze afvalstroom hoeven te slepen. De huis-aan-huisinzameling kent twee methoden: met behulp van zakken (optie b1) of door gebruik te maken van rolemmers (optie b2).
- b1. **Inzameling met behulp van zakken vindt onder andere plaats in de gemeenten Bloemendaal, Hillegom en Lisse.** In die gemeenten wordt ruim 8 kg per inwoner ingezameld (in Heemstede 7,1 kg). De huis-aan-huisinzameling vindt één keer per twee weken plaats.
- b2. **In diverse gemeenten in Nederland wordt plastic met behulp van rolemmers aan huis ingezameld, veelal met een frequentie van 1x per vier weken.** Via die inzamelmethode zal tenminste een gelijke hoeveelheid kunststof worden ingezameld als via de 'zakkenmethode'. Het belangrijkste verschil betreft de inzamel frequentie en de 'bewaarvoorziening'. De verwachting is dat met (één van) deze methode per inwoner tenminste 1 kg extra wordt ingezameld. Dit betekent op jaarbasis ruim 26 ton.

De Klankbordgroep Duurzaamheid ziet veel in het huis-aan-huis ophalen van deze afvalstroom. Dit kan wellicht in combinatie met het verlagen van de frequentie van het ophalen van restafval.

- c. **Communicatie / voorlichting**

Omdat de inzameling van plastic nog relatief nieuw is, is dit voor de inwoners nog niet zo gewoon als het scheiden van glas en papier. Continu aandacht in de vorm van communicatie is dan ook nodig om de scheiding van deze afvalstroom op tenminste een gelijk danwel een hoger niveau te brengen. Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij landelijke voorlichtingscampagnes.

4.1.3 Restafval

Huidige situatie

Medio 2012 is, als reactie op de afvalbrief van Atsma, door de afvalbranche in Nederland een advies uitgebracht dat moet leiden tot een forse toename van recycling van huishoudelijk afval. Hierbij wordt

onder andere een koppeling gemaakt tussen het percentage hoogbouw in de gemeente en de hoeveelheid restafval per huishouden. De gemeente Heemstede bestaat uit ruim 24% 'meergezinswoningen'. Dat zou volgens het advies een hoeveelheid restafval van 180 kg per persoon impliceren. De cijfers over 2012 laten zien dat die hoeveelheid nu 215 kg per inwoner bedraagt. Nu kan het zijn dat het consumptiepatroon van de Heemstedse inwoners anders is dan gemiddeld, maar er kan ook geconcludeerd worden dat er dus nog niet genoeg afval wordt gescheiden.

Verbetervoorstellen restafval

- a. Verlagen van de inzamelfrequentie
Restafval in rolemmers wordt nu eens per twee weken opgehaald. Het verlagen hiervan naar bijvoorbeeld eens per drie weken leidt indirect ook tot een verdere scheiding van de deelstromen (verdere scheiding levert immers 'ruimte' op in de rolemmer voor het restafval) én tot een verlaging van de aangeboden hoeveelheid restafval. Deze optie kan bijdragen tot het gewenste scheidingspercentage.
De (financiële) effecten van deze optie zijn in dit stadium van het proces nog niet volledig aan te geven. Immers, deze maatregel zal effect hebben op de diverse deelstromen. Hiervoor kan mogelijk gebruik worden gemaakt van de Adviestool Afvalscheiding van Meerlanden. Deze adviestool is op dit moment nog niet werkend.
Een verlaging van de inzamelfrequentie van het restafval betekent ook een verlaging van het dienstverleningsniveau. Het is waarschijnlijk wenselijker om inwoners de keuze te laten. Dit betekent dus eigenlijk het invoeren van frequentiedifar. Dit wordt kort beschreven in § 4.7.1
- b. Stimuleren gebruik van kleine grijze rolemmer
Het omruilen van grote grijze rolemmers kan worden gestimuleerd. Wie het afval goed scheidt, heeft minder restafval en vaak voldoende aan een kleine rolemmer. Wanneer men eenmaal een kleine rolemmer heeft, is hij vanzelf genoodzaakt om het afval goed te scheiden. De gemeente kan het omruilen stimuleren van een grote rolemmer voor een kleine. Dit kan op twee manieren, door middel van een actie (b1) of door het overnemen van alle grijze rolemmers (b2).
- b1. Actie omruilen rolemmer(s)
Begin 2010 is in Heemstede al een dergelijke actie uitgevoerd. Gedurende de actieperiode konden inwoners met € 25 korting de grote rolemmer (240 liter) omruilen voor een kleine rolemmer (140 liter). Omdat de grijze rolemmer eigendom is van de gebruiker moet men normaal gesproken € 49 betalen voor een nieuwe kleine rolemmer. Ondanks deze kosten heeft men er toch direct voordeel van. Immers, de hoogte van de afvalstoffenheffing is afhankelijk van de grootte van de rolemmer. Het verschil in afvalstoffenheffing is € 49,68 per jaar (op basis van het tarief 2013). In totaal hebben 160 inwoners hun rolemmer omgeruild gedurende de actieperiode (normaal zijn er ongeveer 50 wisselingen van groot naar klein per jaar)
- b2. Overnemen rolemmers door gemeente
In de gemeente Heemstede zijn de rolemmers voor het restafval eigendom van de inwoners. Er kan voor worden gekozen om de rolemmers in eigendom over te nemen. Daarbij kan zelfs worden besloten om alleen kleine rolemmers te leveren. Bijkomend voordeel is dat de nieuwe rolemmers kunnen worden voorzien van een registratiechip. Na aanpassing van de inzamelvoertuigen kan via de chip worden nagegaan of de afvalstoffenheffing is betaald. Er hoeven dan dus niet meer jaarlijks de speciale rolemmerstickers te worden verspreid.

4.1.4 Grofvuil en de milieustraat

Huidige situatie

Tijdens de sorteeranalyses wordt ook grofvuil in het restafval aangetroffen. In enkele gevallen betrof dit vrij aanzienlijke hoeveelheden. Zo was tijdens de analyse van 2012 de stroom 'bouw- en sloopafval' in ruime mate in het restafval aanwezig. Daarnaast is de fractie 'hout' zowel in 2012 als in 2013 in behoorlijke hoeveelheden aangetroffen.

Voor de scheidingsdoelstelling is het belangrijk dat grofvuil naar de milieustraat wordt gebracht. Scheiding van grofvuil op de milieustraat werkt het beste; het aan huis opgehaalde afval verdwijnt in een kraak-/perswagen en wordt niet (bron)gescheiden. Sinds er betaald moet worden voor het laten ophalen van grofvuil is het scheidingspercentage van grofvuil is gestegen van 73% naar 79%. Deze regeling is dus effectief.

Sinds de invoering van de 3m³-regeling is de totale hoeveelheid grofvuil sterk gedaald (van 4200 ton naar 2840 ton)

- De hoeveelheid ongescheiden grofvuil is gedaald van 1100 naar 600 ton
- De hoeveelheid gescheiden grofvuil en grof tuinafval is gedaald van 3100 naar 2250 ton.

In 2012 zijn twee kringloopwinkels geopend in Heemstede. Wellicht hebben deze winkels een positieve invloed en wordt een deel van het grofvuil eerst aangeboden aan de kringloopwinkels in plaats van gestort.

Verbetervoorstellen grofvuil

- a. Verhoging voorrijdtarief.

De bestaande grofvuilregeling voorziet al in een 'drempel' bij het laten ophalen van grof huishoudelijk afval (er wordt een voorrijdtarief in rekening gebracht van ruim € 20) waardoor het voor de hand ligt dat inwoners grofvuil naar de milieustraat brengen. Voordeel daarvan is dat op de milieustraat een grotere mate van scheiding in deelstromen plaatsvindt. Een verdere verhoging van het voorrijdtarief zou mogelijk bij kunnen dragen aan het nog meer brengen van grofvuil naar de milieustraat. Een verhoging van het tarief zal dan vooral voor een psychologische drempel (moeten) zorgen. In 2012 is 74 ton grofvuil opgehaald. Mogelijk dat een verhoging van het voorrijdtarief een 'ophaalreductie' van 25% laat zien, zowel qua aantal als qua tonnages. Uitgaande van die aanname betekent dit dat een ombuiging van ruim 18 ton ongescheiden grofvuil op jaarbasis.

- b. **Communicatie / voorlichting**
Uit de sorteeranalyses en uit ervaring van de inzamelaar blijkt dat (ook gratis) grofvuilstromen, zoals apparaten, kca en grof tuinafval in de restafvalcontainer verdwijnen. Door te blijven communiceren dat deze stromen niet onder de 3 m³ regeling vallen, kan hier mogelijk nog winst behaald worden. Het is lastig hieraan (onderbouwd) hoeveelheden toe te kennen.
- c. **Communicatie: Bekendheid kringloopwinkels vergroten**
Hoewel The Vintage Store en de Dorcas Winkel zelf al het nodige aan communicatie doen, kan mogelijk de bekendheid van deze kringloopwinkels nog vergroot worden. Hierdoor kan een deel van het grof huishoudelijk afval mogelijk een tweede leven krijgen. De effecten van kringloopwinkels op het totale scheidingspercentage zijn moeilijk te voorspellen.

4.2 Hoge(re) service op waardevolle grondstoffen

4.2.1 Papier en karton

Huidige situatie

Papier en karton worden ingezameld via ondergrondse containers. Deze staan op 31 locaties in de gemeente. In Heemstede zijn in tegenstelling tot veel andere gemeenten geen scholen of verenigingen die oud papier inzamelen. Uit de sorteeranalyses van de afgelopen jaren blijkt dat het scheidingspercentage tussen de 70% en 80% ligt. De landelijke doelstelling is 85%.

Oud papier en karton zijn ook financieel gezien een zeer waardevolle stroom. De gemiddelde papierprijs ligt de afgelopen jaren rond de € 90 per ton. Gescheiden inzameling van oud papier levert dus geld op.

Verbetervoorstellen papier en karton

- a. **Papierinzameling door scholen, verenigingen en/of kerken**
Het is al jaren mogelijk voor scholen, verenigingen of kerken om papier en karton in te zamelen. Hiervoor moet wel eerst toestemming worden gevraagd. Tot nu toe zijn er vanuit scholen of verenigingen geen aanvragen hiervoor ontvangen. Het (leren) scheiden van afvalstromen, waaronder papier en karton, begint voor een deel bij de jeugd. Voor een school kan het bovendien interessant zijn, omdat er een opbrengst tegenover staat. Een relatief eenvoudige methode hiervoor is het (laten) plaatsen van een verzamelcontainer waarin kinderen en ouders papier in kunnen gooien. Met de opbrengst daarvan, kunnen scholen dan extra activiteiten bekostigen.
- b. **Huis-aan-huis papierinzameling met behulp van rolemmers**
Sinds de plaatsing van de ondergrondse containers voor papier (grotendeels in 2004) is gestopt met het huis-aan-huis inzamelen van papier (in kratjes). Deze wijziging van inzamelmethode heeft geen gevolgen gehad voor de ingezamelde hoeveelheid papier. Meerlanden geeft in hun afvalscheidingsadvies aan dat een periodieke huis-aan-huisinzameling van de fractie papier en karton met behulp van rolemmers in andere gemeenten een aanzienlijke stijging van de ingezamelde hoeveelheden laat zien.
In de gemeente Heemstede is sprake van een uitgebreid netwerk van ondergrondse containers voor papier/karton. Overstappen op een andere inzamelmethode betekent nieuwe investeringen en restant afschrijvingskosten op bestaande inzamelmiddelen, tenzij de bestaande middelen voor een andere fractie (bijvoorbeeld plastic) kunnen worden ingezet. Dit voorstel is voornamelijk niet uitgewerkt en financieel doorgerekend.
- c. **Communicatie / voorlichting**
Naast het scheiden van afval heeft het voorkomen van papierafval een nog hogere prioriteit.
 - Eén van de mogelijkheden betreft het (stimuleren van het) gebruik van ja-nee en nee-nee stickers. Met deze stickers kunnen ongewenste huis-aan-huisbladen en/of reclaimedrukwerk geweerd worden.
 - Daarnaast worden er veel geadresseerde reclame-uitingen en folders verspreid. Hiertegen helpen de stickers niet. Via de website www.postfilter.nl kunnen inwoners hun contactgegevens kosteloos laten opnemen in het Nationale Postregister. Hiermee kunnen ze zich laten blokkeren tegen ongevraagd geadresseerd reclaimedrukwerk.
 - Veel reclamefolders worden via Internet beschikbaar gesteld. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor

4.2.2 Textiel

Huidige situatie

In Heemstede wordt textiel op meerdere manieren ingezameld.

	1	2	3	4	5
wat	textielcontainers in de openbare ruimte	textielcontainers op particulier terrein	huis aan huis inzameling met zakken	<i>kleding ophalen bij mensen thuis</i>	<i>kleding doneren aan kringloopwinkels</i>
wie	-Stichting KICI -DMW Reco -Vomar	-Stichting KOE -The Vintage Store	jaarlijks 4 partijen	- Stichting KOE - <i>Kringloopwinkels</i>	<i>Kringloopwinkels</i>
juridische basis	Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Heemstede 2010	Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Heemstede 2010	Beleid huis aan huis kledinginzamelingen	<i>geen juridische basis noodzakelijk</i>	<i>geen juridische basis noodzakelijk</i>

1. Textielcontainers in de openbare ruimte
 - Momenteel staan op vier locaties textielcontainers van Stichting KICI. In december 2013 is een meervoudig onderhandse aanbesteding gestart om een inzamelaar te selecteren voor de periode van 1 april 2014 tot en met 31 december 2015.
 - Bij drie winkels staan textielcontainers van een commerciële inzamelaar (DMW Reco). De winkeliers ontvangen een vergoeding voor het beheer van deze containers. Ook Vomar heeft een eigen textielcontainer geplaatst in de openbare ruimte. Voor deze containers is officieel geen toestemming verleend door de gemeente. Deze 'illegale' containers zijn tot nu toe gedoogd, omdat op deze locaties geen ruimte of geld was voor ondergrondse containers en omdat extra textielcontainers bijdragen aan afvalscheiding.
2. Textielcontainers op particulier terrein
 - Stichting KOE is aangewezen om textielcontainers op particulier terrein te mogen plaatsen. Zij hebben op twee locaties een container geplaatst.
 - Sinds januari 2013 heeft ook The Vintage Store (in samenwerking met Stichting KICI) twee kledingcontainers op particulier terrein geplaatst. The Vintage Store is niet door het college aangewezen. Juridisch gezien mogen zij dit doen, onder de volgende voorwaarde: op de containers staat expliciet dat het gaat om herdraagbare kleding bestemd voor The Vintage Store. De kleding in deze containers is dan ook geen afvalstof en daarom geen bevoegdheid van de gemeente.
Extra kledingcontainers dragen bij aan het stimuleren van hergebruik en gescheiden afvalinzameling. De sociaal-maatschappelijke functie die The Vintage Store heeft in de vorm van samenwerking met onder andere Paswerk, KICI, Stichting EDUKans en Stichting Vluchtingenwerk Heemstede, wordt onderkend. Toch heeft de gemeente (ambtelijk) The vintage Store en KICI verzocht terughoudend te zijn met extra containers, omdat:
 - In deze containers alleen herdraagbare kleding mag. In de openbare containers mogen alle soorten textiel. Daardoor wordt het er niet duidelijker op voor inwoners.
 - Er een kans is op wildgroei aan bakken. Textielinzameling levert geld op. Het risico bestaat dat andere organisaties dit ook willen gaan doen.
 - Het ten koste gaat van de ingezamelde hoeveelheid textiel in de containers in de openbare ruimte en dus ten koste van de goede doelen die door de gemeente worden uitgekozen.
3. Huis-aan-huisinzameling

Op 2 februari 2010 heeft het college het 'Beleid met betrekking tot kledinginzamelingen' vastgesteld. Dit beleid heeft alleen betrekking op huis-aan-huisinzamelingen. Jaarlijks krijgt de gemeente 10 tot 15 aanvragen om huis-aan-huis textiel te mogen inzamelen, waarvan vier partijen worden aangewezen. Voor deze aanwijzingen worden de volgende criteria gehanteerd:

 - een positief advies van het Centraal Bureau voor de Fondsenwerving; (in het bezit van CBF-keur)
 - de verscheidenheid van doelstellingen;
 - zo weinig mogelijk kosten verbonden aan de inzameling, of een zo groot mogelijke netto-opbrengst per kilo.
4. & 5. Kleding ophalen bij mensen thuis en kleding doneren aan kringloopwinkel

Kringloopwinkels halen kleding op afroep op bij mensen thuis. In principe betreft dit herdraagbare kleding ter verkoop in de betreffende kringloopwinkel. Deze kleding dan ook geen afvalstof. Er hoeft formeel dan ook niets te worden geregeld door de gemeente.

In Heemstede wordt jaarlijks ongeveer 145 ton textiel ingezameld. Dit is dus exclusief de kleding die de kringloopwinkels inzamelen en ophalen.

<i>containers in de openbare ruimte</i>	95 ton
<i>containers op particulier terrein – KOE en The Vintage Store</i>	25 ton
<i>containers bij winkels - DMW RECO (geen gegevens van Vomar beschikbaar)</i>	15 ton
<i>huis aan huisinzameling</i>	10 ton
<i>Totaal</i>	145 ton

Uit de sorteeranalyses blijkt dat het restafval in Heemstede voor ongeveer 6% bestaat uit textiel. Ongeveer 40% van de totale hoeveelheid die wordt weggegooid wordt gescheiden ingezameld. De landelijke doelstelling voor gescheiden inzameling van textiel is 50%.

Door de opening van 2 kringloopwinkels in Heemstede worden inwoners extra gestimuleerd om herdraagbare kleding in te leveren in plaats van weg te gooien. Wellicht heeft dit een positieve invloed op de totale textielinzameling, waardoor de hoeveelheid textiel in het restafval extra afneemt.

Verbetervoorstellen textiel

- Meer containers**
De dekkingsgraad van de containers kan worden verhoogd. Uitbreiding met 3 locaties is wenselijk. De kosten voor de containers in de openbare ruimte worden betaald door de inzamelaar. In het nieuwe contract voor 2014 en 2015 worden alleen bovengrondse containers geplaatst. Vanaf 2016 worden de textielcontainers zoveel mogelijk in de grond geplaatst. De kosten hiervoor kunnen vanaf 2016 worden gedekt uit de opbrengsten voor textiel. Hiervoor is wel een aanpassing van het beleid nodig, zie 'toekomst textielinzameling'.
- Communicatie / voorlichting**
Veel mensen weten niet dat alle textiel ingeleverd mag worden. In uitingen wordt nog wel eens over kleding gesproken. Beter is uit te gaan van de term 'textiel'. Textiel is immers meer omvattend dan de term kleding! (ook kapot of versleten) en niet alleen herdraagbare kleding.

- Aanbesteding textielinzameling**
In december 2013 is een meervoudig onderhandse aanbesteding gestart om charitatieve inzamelaars te selecteren voor de periode tot en met 31 december 2015. De beste inzamelaar wordt geselecteerd op basis van kwaliteit. Hierbij wordt onder andere de meerwaarde voor Heemstede beoordeeld. De inschrijver dient bij de inschrijving aan te geven hoe hij de gemeente ondersteunt om de milieudoelstellingen te behalen. De inschrijver kan initiatieven vermelden die betrekking hebben op de voorlichting en communicatie en/of overige initiatieven.

Toekomst textielinzameling – nieuw beleid

- Opbrengst textielinzameling voor gemeente**
De opbrengst van de textielinzameling is tot nu toe bestemd voor de charitatieve inzamelaar. Deze draagt een deel van de opbrengst af aan de lokale Stichting Kennemerland Oost Europa (KOE). Ook de opbrengst in 2014 en 2015 is voor een charitatieve organisatie. De bijdrage aan KOE wordt tot en met 2015 afgebouwd en vervalt daarna.
De selectie van de nieuwe inzamelaar in 2013 is zeer moeizaam verlopen. De charitatieve inzamelaars beconcurreren elkaar zeer sterk en gaan juridische procedures niet uit de weg. Dit komt het goeddoelkenarakter niet ten goede. Voorgesteld wordt om vanaf 2015 een nieuw beleid te voeren. De textielinzameling kan worden toegevoegd aan het afvalcontract. De opbrengst komt dan ten goede aan de inwoners, wat een verlaging betekent van de afvalstoffenheffing. Er kan altijd besloten worden om met (een deel van) de opbrengst lokale doelen of projecten te ondersteunen. Deze projecten dienen primair gericht te zijn op afvalscheiding. Ook kunnen (ondergrondse) containers worden betaald uit de opbrengst.
- Beleid huis-aan-huisinzamelingen wijzigen.**
De huidige criteria waarop huis-aan-huisinzamelaars worden geselecteerd zijn beperkt. Er wordt nu niet gekeken naar de wijze waarop het textiel wordt ingezameld, waar en hoe het wordt gesorteerd en hoe het wordt verwerkt. Het voorstel is om in 2014 het 'Beleid met betrekking tot kledinginzamelingen' te herzien. Bij de selectie van inzamelaars worden ook criteria als milieu en duurzaamheid toegevoegd. Het is ook een mogelijkheid om vanaf 2016 de huis-aan-

huisinzamelingen door dezelfde partij te laten uitvoeren die ook de containers in de openbare ruimte exploiteert.

4.2.3 Glas

Huidige situatie

Heemstede zit al jaren bij de best scorende gemeenten voor wat betreft de gescheiden inzameling van glas. In 2012 is in Heemstede 944 ton verpakkingsglas gescheiden ingezameld. Uit de sorteeraanlyse van 2012 blijkt dat dit ongeveer 91% is van de totale hoeveelheid (in 2013 zelfs 96%). De landelijke doelstelling van 90% recycling wordt gehaald. Er is hier dan ook niet/nauwelijks verbetering te verwachten.

Verbetervoorstellen glas

Voor deze stroom worden geen verbeteropties voorgesteld.

4.3 Aandacht voor alle afvalstromen

4.3.1 Kca en batterijen

Klein chemisch afval (kca) is huishoudelijk afval waarin chemische stoffen zitten die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Kca kan worden ingeleverd op de milieustraat. Lege batterijen kunnen ook worden ingeleverd bij diverse winkels in Heemstede.

Uit de sorteeraanlyses blijkt dat minder dan 0,1% van het restafval bestaat uit kca, vooral in de vorm van batterijen. Het verbeteren van het scheidingspercentage van kca heeft vrijwel geen positieve gevolgen voor het totale percentage bronscheiding in Heemstede. Het belang van het gescheiden inzamelen van kca verdient vanuit milieuoogpunt toch zeker de aandacht.

De inzameling en recycling van batterijen wordt uitgevoerd door Stichting Stibat. Producenten en importeurs dragen een klein bedrag af voor iedere batterij die zij op de Nederlandse markt brengen: de zogenaamde beheerbijdrage. Met deze bijdrage bekostigt Stibat het transport, de sortering en de recycling van lege batterijen. Ook de ontwikkeling van publiekscampagnes wordt vanuit de beheerbijdrage betaald. In 2012 voldeed Stibat in ruime mate aan de criteria die door het ministerie van I&M waren gesteld. Het inzamelpercentage is 42 procent, tegenover een doelstelling van 25 procent. Dit betekent dus wel dat ook dan nog steeds meer dan de helft van alle batterijen in de restafvalcontainer verdwijnt.

4.3.2 Frituurvet

Huidige situatie

Veel mensen gooien dit vet weg met het restafval, maar helaas verdwijnt ook nog steeds gebruikt frituur- en bakvet via het riool. Dit vet zorgt vaak voor rioolverstoppingen. Gebruikt frituurvet en bakolie krijgen door het gescheiden in te zamelen een tweede leven als biobrandstof.

Er zijn in Heemstede nu (naast de milieustraat) 4 locaties waar frituurvet gescheiden ingeleverd kan worden. Jaarlijks wordt gemiddeld 1,4 kg frituurvet per persoon verkocht voor huishoudelijk gebruik (dus exclusief horeca). Dit zou voor Heemstede dus ongeveer 36 ton frituurvet zijn. Jaarlijks wordt ongeveer 3 ton frituurvet ingeleverd op de milieustraat. Er zijn geen gegevens bekend van de hoeveelheden die bij winkels/verenigingen wordt ingeleverd, maar feit is dat het scheidingspercentage niet hoog is.

Verbetervoorstellen frituurvet

- a. Uitbreiden aantal inzamellocaties bij winkels/(sport)verenigingen
Winkeliers/bedrijven en (sport)verenigingen worden gestimuleerd zich aan te melden als inzamelpunt. Zij kunnen het vet inzamelen in speciale gele rolemmers. Per volle emmer krijgen zij een vergoeding van de vetverwerker. In 2013 is een vertegenwoordiger van de verwerker langs bedrijven gegaan om winkeliers te interesseren om een inzamellocatie voor frituurvet te worden. Dit heeft vrijwel geen resultaat opgeleverd.
- b. Inzameling via containers in de openbare ruimte
Aanvullend op de gele rolemmers bij winkels en verenigingen kunnen ook inzamellocaties in de openbare ruimte worden geplaatst. Meerlanden wil in 2014 in al haar gemeenten 2 inzamellocaties realiseren als proef. Het voorstel van Meerlanden is om bovengrondse inzamelbakken te plaatsen, zoals het voorbeeld op de foto hiernaast. De deuren kunnen eventueel in geel –de ‘afvalkleur’ worden uitgevoerd. Mocht de inzameling een succes zijn en is de locatie juist gekozen, dan kan een meer definitief (ondergronds) inzamelmiddel worden gekozen.
Voor de gemeente zijn aan de proef geen kosten verbonden. De opbrengsten van het frituurvet moeten de inzamelkosten en de aanschaf van de inzamelboxen dekken.
- c. Communicatie / voorlichting
Er is ook nog veel te winnen op het gebied van communicatie. Eind 2012 en 2013 is de landelijke campagne ‘Vet recycle het’ ook in Heemstede gepubliceerd. Dit kan herhaald worden. De doelstelling is dat het gescheiden inzamelen van vet en olie net zo gewoon wordt als de inzameling van glas en papier.

4.3.3 Oude apparaten en spaarlampen

Huidige situatie

Sinds 2011 heeft de stichting Wecycle het inleveren van apparaten en spaarlampen gepromoot en zij zullen de komende jaren campagnes blijven voeren. De Europese richtlijn stelt dat vanaf 2021 85% van alle afgedankte elektronica en energiezuinige lampen moet worden gerecycled. De grote apparaten worden nu al wel gescheiden ingeleverd. Het zijn vooral de kleine apparaten en spaarlampen die vaak in de restafvalcontainer worden gegooid. Wat betreft tonnages en scheidingspercentages is de winst minimaal. De milieuwinst is de belangrijkste reden voor een goede scheiding en recycling.

Uit de sorteeranalyses van de afgelopen 3 jaar blijkt dat de hoeveelheid apparaten in het restafval ongeveer 1% is, dit komt overeen met ongeveer 60 ton.

Volgens onderzoek van Wecycle stond Heemstede in 2012 landelijk op de 2^e plaats van gemeenten die het meeste inzamelen, met 11,4 kilo afgifte e-waste per inwoner. Dit cijfer klopt helaas niet. Dit wordt berekend door de totale hoeveelheid van de milieustraat te delen door het aantal inwoners. De milieustraat in Heemstede wordt ook gebruikt door bijvoorbeeld de gemeenten Haarlemmermeer en Bloemendaal. De juiste hoeveelheid moet zijn: 6,6 kg per inwoner. Dat is overigens nog steeds boven het landelijk gemiddelde van 4,8 kg per inwoner.

Verbetervoorstellen oude apparaten en spaarlampen

- a. Inzameling door scholen en verenigingen promoten
De stichting Wecycle heeft een uitgebreid pakket aan acties, voorlichtings- en informatiemiddelen voor scholen en verenigingen. Ook kunnen zij bijvoorbeeld een inzamelpunt voor oude apparaten worden. Voordeel voor de school of vereniging is dat ze hiermee punten sparen, waarmee leuke dingen kunnen worden gekocht.
- b. Communicatie / voorlichting
De stichting Wecycle heeft een aantal landelijke acties, om het inleveren van apparaten en elektronisch speelgoed te promoten; vooral rond de feestdagen: Koningsdag, Sinterklaas, Kerst. Ook worden gratis 'jekko's' uitgedeeld. Deze campagnes worden ook in Heemstede ondersteund en gecommuniceerd via diverse media.

4.4 Zet in op communicatie - burger bepaalt succes

De mate van afvalscheiding wordt in sterke mate bepaald door het gedrag van de bewoners, waarbij motivatie en kennis van belang is. Bij de verbeteropties per afvalstroom zijn diverse voorstellen op het gebied van communicatie en voorlichting beschreven. De vraag is hoe de inwoners het beste benaderd kunnen worden. In deze paragraaf wordt de wijze van communiceren beschreven.

4.4.1 Type afvalscheiders

Inwoners zijn globaal onder te verdelen in de alles-scheiders, de niet-altijd-scheiders, de niet-alles-scheiders en de niet-scheiders. De niet-altijd- en de niet-alles scheiders zijn belangrijkste doelgroepen; hier valt de meeste winst te behalen.

- De **alles-scheiders** die het juiste afvalverwijderingsgedrag vertonen dus hun afval zoveel mogelijk gescheiden aanbieden. De communicatie is erop gericht dit gedrag te verstevigen. Deze doelgroep kan ook als zender/boodschapper/intermediair worden ingezet om andere doelgroepen te bereiken.
- De **niet-altijdscheiders**, die hun afval ongescheiden aanbieden als het zo uitkomt. De communicatie gaat in op motivatie, op de aanbiedregels (hoe en waar kan bijvoorbeeld plastic afval worden aangeboden) en op het nut en noodzaak van afvalscheiding.
- De **niet-allesscheiders** die een deel van hun afval gescheiden aanbieden. Bijvoorbeeld wel kranten apart houden maar geen enveloppen en doosjes van verpakkingen. De communicatie moet ingaan op de scheidingsregels.
- De **niet-scheiders** doen niet aan het scheiden van afval. De verwachting is dat deze groep niet zo makkelijk ineens wel gaat scheiden, ongeacht het vergemakkelijken van bijvoorbeeld het afval scheiden of een gerichte communicatiecampagne.

Het kan zeer effectief zijn om eerst een beter beeld te krijgen van de doelgroep, vooral de niet-altijd-scheiders en de niet-alles-scheiders. Wat weten we van hen, hoe kunnen we ze traceren en in hoeverre kunnen ze helpen de boodschap uit te dragen?

Dit kan bijvoorbeeld worden gedaan door een onderzoek te doen naar keukenmanagement. De term keukenmanagement behelst méér dan alleen de stroom groente- en fruitafval. In feite vallen hier alle afvalstromen onder die in de keuken vrijkomen, zoals plastic verpakkingen, folies, papier en glas. Via een voorlichtingscampagne of enquête kan geprobeerd worden antwoord te vinden op de vraag wat burgers er toe aanzet om wel of niet tot scheiden van afval in de keuken over te gaan. Welke faciliteiten zouden zij daarbij nuttig vinden?

4.4.2 De boodschap

Afhankelijk van de gekozen verbeteropties, worden de concrete boodschappen geformuleerd. Hierbij wordt de volgende insteek gekozen:

- a. **Positieve insteek**
Op dit moment haalt de gemeente Heemstede een scheidingsscore van 60%. Dat lukt alleen door de inzet en betrokkenheid van de inwoners. De inwoners van Heemstede doen het dus goed en dat willen we ze laten weten. Om meer inzet te vragen, is het belangrijk eerst (of ook) hun bijdrage te erkennen en ze hiervoor te bedanken. Een welgemeend compliment kan aanzetten tot "meer van hetzelfde gedrag".
- b. **De na-aperstrategie**
Uit onderzoek is gebleken dat tenminste 95% van menselijk gedrag automatisch is en door de juiste psychologische mechanismen is te activeren. De meeste mensen doen wat andere mensen doen zonder daar bij na te denken. Dit is een voorbeeld van een psychologisch mechanisme dat in de communicatieboodschappen wordt verwerkt. Zo'n boodschap kan zijn: "Uw buurman scheidt zijn afval. U ook?" Van groot belang is dat de boodschap positief en aanmoedigend is en niet betuttelend.
- c. **Gerichte voorlichting**
Afhankelijk van de verbeteropties die worden gekozen, zal er gerichte communicatie plaatsvinden afgestemd op de inwoners die direct te maken hebben met de verbeteroptie in kwestie (dat kunnen alle inwoners van Heemstede zijn of bewoners van een specifieke wijk). De communicatie is dan gericht op het toelichten van de verandering (wat gaat er veranderen en waarom) en wat dat voor de inwoner praktisch gezien betekent.
Daarnaast zullen de gekozen verbeteropties ondersteund worden met een voorlichtingscampagne. Zo'n campagne heeft tot doel: inwoners voorlichten en informeren en vervolgens aanzetten tot gewenst gedrag. Dit kan bijvoorbeeld met de campagne "Geef afval een toekomst," waarbij wordt uitgelegd wat nu precies met verschillende afvalstromen gebeurt na inzameling. Meer kennis over het nut van scheiden kan aanzetten tot gewenst gedrag.
- d. **Acties: inwoners die het goed doen belonen**
Dit sluit aan bij de onder 'a' beschreven positieve insteek. Hierbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld het gratis verstrekken van gft-bakjes voor in de keuken, of het uitdelen van gerelateerde cadeautjes bij de brenglocaties van glas, papier of plastic. Dergelijke bedankjes kunnen een positief effect hebben op de motivatie van de inwoners.
- e. **Afvalscheiding levert geld op**
Afval is vaak geen afval meer, maar een waardevolle grondstof. Verschillende afvalstromen, zoals papier, leveren zelfs geld op. De afvalstoffenheffing is kostendekkende heffing. Beter scheiden van afval betekent dus dat de kosten van de afvalstoffenheffing lager worden.
- f. **Gebruik van diverse communicatiemiddelen**
Per actie worden de meest geschikte communicatiemiddelen toegepast. De standaardmiddelen zijn: afvalkalender, sociale media, websites van Heemstede en Meerlanden en persberichten. Daarnaast kan gekozen worden om te investeren in onder andere workshops voor scholen, advertenties, abri-posters, borden en/of stickers bij brengparkjes, containerlabels en/of stickers op rolcontainers, lokale radiospotjes en artikelen in de lokale krant. Hierbij is het niet nodig alles zelf te bedenken. Goede voorbeelden van andere gemeenten en inzamelorganisaties (bijvoorbeeld www.limburg.net of www.mileukrantonline.nl) kunnen worden gebruikt.

4.4.3 Scholen betrekken

De jeugd heeft de toekomst. De gemeente Heemstede en Meerlanden organiseren jaarlijks een aantal zwerfafvalacties op basisscholen en rondleidingen voor basis- en middelbare scholen in de gemeente. Het doel hiervan is om kinderen en jongeren voor te lichten over het probleem van zwerfafval en bewust te maken van het belang van een schone leefomgeving. Daarnaast wordt informatie gegeven over de voordelen van goede afvalscheiding ten opzichte van het milieu. Deze acties gebeuren nu vaak op aanvraag van de school en zijn niet structureel.

Het is gewenst om de voorlichting op basisscholen structureel aan te pakken. Iedere leerling moet eigenlijk een vorm van afvaleducatie hebben gevolgd voordat hij of zij naar het voortgezet onderwijs overgaat. Sinds enkele jaren wordt voor de basisscholen van Heemstede een overzicht gemaakt van

de mogelijkheden van afvalvoorlichting. Hierin zijn de mogelijkheden beschreven voor lesprogramma, landelijke acties, specifieke lokale (gemeente en Meerlanden) acties en lesprogramma's. Het doel hiervan is om scholen, die jaarlijks vele lespakketten krijgen aangeboden, een compleet overzicht aan mogelijkheden op het gebied van afvaleducatie aan te bieden en het de scholen op die manier makkelijk te maken om educatie over afval in de lesprogramma's op te nemen.

Het doel van structurele voorlichting op het gebied van afval op basisscholen is drieledig:

- Bewustzijn creëren bij basisschoolleerlingen rondom (zwerf)afval;
- Bewustzijn creëren bij basisschoolleerlingen rondom de voordelen van het scheiden en hergebruik van afval als grondstof;
- Terugdringen verpakkingsafval op basisscholen en bewustzijn creëren bij de ouders rondom afvalpreventie.

Afvalscheiding op basisschool in Bloemendaal

Sinds het nieuwe schooljaar van 2013 scheiden de leerlingen van de Sparrenboschool in de gemeente Bloemendaal hun eigen afval. In alle klaslokalen staan bakken voor vijf afvalstromen: gft-afval, papier en karton, drankkartons, plastic en restafval. Het afval wordt verzameld in de grote containers op het schoolplein. De batterijen en inktcartridges gaan in een speciale bak voor kca.

Dit project 'duurzame afvalscheiding' is een initiatief van de Sparrenboschool, gemeente Bloemendaal en Meerlanden en zal bij goed verloop worden gecontinueerd.

4.5 Duurzamer betekent niet altijd duurder

Hogere service betekent in veel gevallen ook hogere kosten en dus een hogere afvalstoffenheffing. De doelstelling is om de serviceverlening en afvalscheiding zo te verbeteren zonder dat dit extra kosten voor de gemeente en de inwoners betekent.

In de gemeentelijke afvalstoffenverordening is vastgelegd dat het verboden is om huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen zonder aanwijzing door het college. Het college heeft Meerlanden hiervoor aangewezen. Daarnaast kan het college andere inzamelaars aanwijzen voor specifieke categorieën huishoudelijke afvalstoffen. Hieraan kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden in het belang van de bescherming van het milieu.

4.5.1 Particuliere initiatieven, zoals The Vintage Store

De kringloopwinkel The Vintage Store heeft in augustus 2013 een verzoek ingediend voor het pilotproject 'Inzameling recyclebare huishoudelijke afvalstoffen', uitgevoerd in de Indische wijk in Heemstede. De doelstelling van The Vintage Store is om acties te initiëren die inwoners stimuleren om steeds herbruikbare goederen en producten zoveel mogelijk uit restafval te scheiden.

De inzamelactie betreft de volgende vijf categorieën afvalstoffen:

- *v etten, waaronder frituurvetten en -oliën;*
- *oud papier;*
- *e lektrische apparatuur;*
- *c artridges/toners;*
- *m obiele telefoons/MP 3 -spelers*

Afhankelijk van het succes van deze huis-aan-huisinzamelactie wordt de frequentie van de inzamelacties bepaald en wordt dit ook in andere wijken van Heemstede uitgevoerd. Dit voorstel is intern besproken en ook voorgelegd aan de Klankbordgroep Duurzaamheid. Belangrijk voor de gemeente is dat nieuwe activiteiten aanvullend zijn op het dienstenpakket van Meerlanden en dat de scheiding tussen taken van Meerlanden en The Vintage Store voor de inwoners duidelijk blijft. Het is dan ook van groot belang dat dit soort initiatieven in goed overleg met de gemeente en Meerlanden worden uitgewerkt. Daarnaast zullen eisen worden gesteld aan de wijze van verzamelen en verwerken. De inzameling dient met duurzaam materieel te gebeuren. De gemeente wil zicht houden op de afvalstroom, dus inzicht in de hoeveelheden en verwerking van de afvalstoffen.

Toegezegd is om het voorstel van The Vintage Store mee te nemen in deze beleidnota. Het college kan, na de behandeling in de raadscommissie, besluiten om wel of niet in te stemmen met dit pilotproject. Dit voorstel is opgenomen in het uitvoeringsprogramma 2014 en 2015 (hoofdstuk 7).

4.6 Volgen van nieuwe ontwikkelingen: nieuwe afvalstromen

4.6.1 Luiers

Het restafval bestaat momenteel voor circa 5,5% uit luiers. Dit is op jaarbasis ongeveer 310 ton.

Op dit moment is er geen afvalverwerker voor wegwerpluiers (incontinentie en baby). Initiatieven uit het verleden zijn gestrand op financiële haalbaarheid. Ook weegt de milieubelasting van het gescheiden verzamelen niet op tegen de milieuwinst

Luiers bij het gft inleveren en vergisten is momenteel geen optie in de vergistingsinstallatie van Meerlanden. Dit heeft namelijk negatieve gevolgen voor de kwaliteit van de eindproducten (groen gas,

compost). Ook biologisch afbreekbare luiers zijn ongewenst in de vergisting en compostering, omdat de afbraaktijd van de luiers te lang is.

4.6.2 Drankenkartons

Sinds 1 mei 2013 loopt een pilot voor gescheiden inzameling van drankenkartons. Binnen deze pilot, waaraan 37 gemeenten deelnemen, worden verschillende manieren van inzameling getest. Doel is om te onderzoeken welke manier van inzamelen de hoogste milieuwinst tegen de geringste kosten oplevert. Wellicht wordt deze stroom in de toekomst dus ook gescheiden ingezameld. De kans is groot dat dit dan gecombineerd kan worden met de plasticinzameling.

Staatssecretaris Mansveld heeft afgelopen november gezegd dat zij overweegt om in het nieuwe Verpakkingenbesluit, dat zij in januari 2014 naar de Tweede Kamer zal sturen, een doelstelling op te nemen van 50% recycling voor drankenkartons. Naar aanleiding van de uitkomsten van de pilot drankenkartons neemt de staatssecretaris in de eerste helft van 2014 in overleg met de betrokken partijen een beslissing over deze doelstelling.

Het restafval bestaat momenteel voor circa 2,5% uit drankenkartons. Dit is op jaarbasis ongeveer 150 ton. Wanneer 50% van de drankenkartons (75 ton) gescheiden wordt ingezameld, stijgt het percentage bronscheiding met 0,5%.

4.6.3 Blik

Het restafval bestaat momenteel voor ongeveer 1,5% uit blik. Dit is op jaarbasis ongeveer 90 ton. Metaal (waaronder blik) wordt bij de verbranding van restafval eruit gehaald. Restafval gaat naar een verbrandingsinstallatie, waarbij bijna alles verbrandt. Blik en anderen metalen blijven over en worden met grote magneten uit het afval gehaald. Volgens opgave van de Stichting Kringloop Blik wordt ongeveer 84% metaal gerecycled. Bronscheiding heeft dan ook weinig toegevoegde waarde. Toch wordt hier onderzoek naar gedaan (betere kwaliteit, milieubewustzijn) en komt dit in de toekomst nog een keer ter sprake. In België is het gebruik van PMD-zakken standaard. Hierin worden plastic flessen (P), metalen blikken (M) en drankenkartons (D) ingezameld. In het verwerkingsbedrijf worden de drie soorten gescheiden. Een reden om ook blik in te zamelen is dat hierdoor de zakken worden verzwaard en dus minder vatbaar zijn voor wind. Dit is een veelgehoord bezwaar tegen de inzameling van plastic door middel van zakken.

4.7 Volgen van nieuwe ontwikkelingen: ervaringen in andere gemeenten

4.7.1 Diftar – de vervuiler betaalt

In verschillende recente rapportages en publicaties wordt Diftar als een goede methode beschreven om de hoeveelheid restafval te verminderen en tegelijkertijd het scheidingspercentage te verbeteren. Er zijn verschillende vormen van Diftar. Heemstede heeft al een beperkte vorm van Diftar (volume van de container). De volgende stap zou kunnen zijn het betalen voor het aantal keer dat de container wordt aangeboden (volume+frequentie), of het wegen van de container (gewicht).

Het invoeren van Diftar is niet eenvoudig en vergt een ruime voorbereidingstijd. Ook zijn er diverse kanttekeningen te plaatsen bij de invoering hiervan. Diftar invoeren kan alleen door containerregistratie in te voeren. De vuilniswagens moeten uitgerust worden met barcodescanners of chiplezers. De rolemmers moeten, in geval van chiplezers op de inzamelwagens, worden voorzien van een registratiechip. Nadelig effect van diftar is dat de kwaliteit van de gescheiden ingezamelde stromen verslechtert, doordat men restafval gooit bij het andere afval, om zo kosten te besparen. Vooral voor de afvalstromen plastic en papier kan dit betekenen dat de opbrengsten van deze stromen lager worden door lagere kwaliteit.

4.7.2 Ryck – belonen voor afvalscheiding

Het concept van Ryck 'Afval loont' in de gemeente Pijnacker-Nootdorp is vooruitstrevend en positief. Inwoners worden direct financieel beloond voor het afval (textiel, plastic, papier, apparaten en frituurvet) dat zij inleveren bij de filialen van Ryck. Hierdoor zijn mensen extra gemotiveerd. Communicatie dat afvalscheiding zorgt voor een lagere afvalstoffenheffing is voor veel mensen te vaag. Een directe korting is veel aantrekkelijker.

Het project heeft een positieve invloed op het scheidingspercentage. Uit de evaluatie van Ryck (juli 2012) is gebleken dat het scheidingspercentage van de gemeente Pijnacker-Nootdorp door de invoering van het Ryckconcept kan toenemen van 46% naar 51% bronscheiding. Het systeem van Ryck kan dus een goede methode zijn voor het behalen van de doelstellingen per afvalstof.

Het project 'Afval loont' in de gemeente Pijnacker-Nootdorp is vanwege de hoge kosten inmiddels gestopt. Het was een experiment voor één jaar, uitgevoerd door het bedrijf Avalex. Avalex is eigendom van zes gemeenten in Haaglanden waaronder Pijnacker-Nootdorp. Met de andere gemeenten konden geen afspraken gemaakt worden over de kosten en de financiële risico's van het verlengen van het experiment. Na het eerste jaar was het project nog niet rendabel. Het huidige Ryck concept is praktisch en financieel moeilijk inpasbaar in Heemstede, maar het gedachtegoed is wellicht bruikbaar.

4.7.3 Omgekeerd inzamelen

Omgekeerd inzamelen is een beleidsterm in de afvalbranche dat de nadruk legt op de inzameling van herbruikbare grondstoffen. De dienstverlening richt zich dan vooral op de waardevolle grondstoffen

die dan veelal 'aan huis' worden ingezameld en een laagwaardigere dienstverlening op restafval, veelal door die stroom naar verzamelcontainers te laten brengen. Restafval wordt dan 'bijzaak'. Een dergelijke vorm van inzameling betekent een trendbreuk in de wijze van inzamelen van het afval en vergt, zeker bij laagbouw, een aanzienlijke aanpassing van het bestaande logistieke systeem.

5 EFFECT VAN DE VERBETEROORSTELLEN

In dit hoofdstuk worden de effecten op het totale scheidingspercentage en de milieueffecten van de verbetervoorstellen beschreven. De kosten van de verschillende voorstellen zijn indicatief geraamd, zodat een afgewogen keuze gemaakt kan worden welke afvalstromen prioriteit krijgen en welke voorstellen uitgevoerd gaan worden.

5.1 Kosten en effecten per verbetervoorstel

Onderstaand worden globaal de kosten en opbrengsten van de verschillende verbetervoorstellen per afvalstroom aangegeven. Ook is daarbij aangegeven wat het effect is op het totale scheidingspercentage. Niet voor alle verbeteropties zijn op dit moment de kosten doorgerekend. Deze uitwerking vraagt veel tijd. Het is belangrijk eerst een richting te kiezen, alvorens de kosten exact te calculeren.

De kosten voor communicatie- en voorlichtingsactiviteiten zijn niet berekend. Deze zijn afhankelijk van het type actie en de wijze van uitvoering. Deze acties kunnen intern of in samenwerking met Meerlanden worden voorbereid en uitgevoerd. Hierbij wordt opgemerkt dat de interne capaciteit een beperkende factor is voor het aantal acties per jaar. In de aanneemsom van Meerlanden is rekening gehouden met 50 uur inzet van de communicatieafdeling van Meerlanden.

Bij de onderstaande berekeningen van de vermeden verwerkingskosten van restafval is gerekend met een tarief van € 65 per ton. Op dit moment is dit tarief nog uiterst onzeker. Mogelijk bedraagt dit de komende jaren circa € 80 per ton. Dit heeft positieve gevolgen voor de kosten-baten van de verbetervoorstellen.

D e genoemde kosten en opbrengsten zijn gebaseerd op globale inschattingen van Meerlanden en gemeente Heemstede . Hieraan kunnen in dit stadium geen rechten worden ontleend.

	Verbeteropties:	Kosten:	Opbrengsten c.q. vermeden verwerkingskosten:	effect op stijgingspercentage
4.1.1	Groente-, fruit- en tuinafval (gft)			
a.	Verbeteren kwaliteit bij hoogbouw	-kosten proef = € 1.645 -extra verwerkings- en overslagkosten gft-afval: 10 x € 45,91 = € 459	Vermeden verwerkings- en transportkosten restafval: 10 x € 75,40 = € 754	(+ 0,07 %)
b.	Herinvoeren takkenrondes (aanname: 2 rondes en + 25 ton gft/takken).	-extra inzamelkosten: 2 x € 9.000,00 = € 18.000 -extra verwerkings- en overslagkosten gft-afval (takken): 25 x € 33,81 = € 845	Vermeden verwerkings- en transportkosten restafval: 25 x € 75,40 = € 1.885	(+ 0,17 %)
c.	Wekelijks inzamelen in voor- en najaar. (4 extra inzamelrondes; aanname: + 60 ton gft)	-extra inzamelkosten: 4 x € 7.675,00 = € 30.700 -extra verwerkingskosten gft-afval: 60 x € 45,91 = € 2.750	vermeden verwerkings- en transportkosten restafval: 60 x € 75,40 = € 4.520	(+ 0,42%)
d.	De tuinzak	Vooralsnog niet doorgerekend. Mogelijke pilot Kosten (grotendeels) voor de gebruiker	Vooralsnog niet doorgerekend.	
e.	Keukenmanagement. (aanname: + 90 ton gf-afval)	-extra verwerkingskosten gft-afval: 90 x € 45,91 = € 4.132 -investeringskosten: 500 startpakketten, bestaande uit 1 bakje en 50 zakjes, kost ca. € 8 per set. Totaal: € 4.000	Vermeden verwerkings- en transportkosten restafval: 90 x € 75,40 = € 6.786	(+ 0,62 %)
f.	Stimuleren gebruik grotere rolemmer. (aanname: 300 rolemmers aanname: + 23 ton gft)	-wisselen rolemmers: eenmalige kosten: € 2.730 -extra verwerkingskosten gft-afval: 23 x € 45,91 = € 1.055	vermeden verwerkings- en transportkosten restafval: 23 x € 75,40 = € 1.735	(+ 0,16%)
f.	Communicatie / voorlichting	-	-	
4.1.2	Plastic (kunststof verpakingsafval)			
a1.	Grootschalige uitbreiding containers. (13 'gewone' en 4 perscontainers en + 100 ton).	-extra inzamelkosten (op basis van 2 ledigingen per week): 1.352 x € 27,16 = € 36.720 -extra inzamelkosten (op basis van 1 lediging per week): 208 x € 27,16 = € 5.650 -extra overslag- en transportkosten: 100 x € 54,74 = € 5.475 -extra leasen perscontainers (5 jaar): 4 x € 5.000 = € 20.000	(extra) vergoeding plastic: 100 x € 430,00 = € 43.000 Vermeden verwerking- en transportkosten restafval: 100 x € 75,40 = € 7.540	(+ 0,69%)

		- dit is exclusief de investeringskosten		
a 2 .	Gefaseerde uitbreiding containers. (3 'gewone' en 2 perscontainers en + 50 ton).	-extra inzamelkosten (obvop basis van 2 ledigingen per week): 312 x € 27,16 = € 8.474 -extra inzamelkosten (op basis van 1 lediging per week): 104 x € 27,16 = € 2.825 -extra overslag- en transportkosten: 50 x € 54,74 = € 2.730 -extra leasen perscontainers (5 jaar): 2 x € 5.000 = € 10.000 - dit is exclusief de investeringskosten	(extra) vergoeding plastic: 50 x € 430,00 = € 21.500 Vermeden verwerking- en transportkosten restafval: 50 x € 75,40 = € 3.770	(+ 0,34 %)
b 1 .	Huis-aan-huis inzameling door middel van zakken. (aanname: + 26 ton, inzameling 1 x per 2 weken)	-extra inzamelkosten: 26 x € 2.385,00 = €62.010 -aanschaf zakken op jaarbasis: € 11.750	(extra) vergoeding plastic: 26 x € 430,00 = € 11.180 Vermeden verwerking- en transportkosten restafval: 26 x € 75,40 = € 1.960	(+ 0,18%)
b2 .	Huis-aan-huis inzameling door middel van rolemmers. (aanname: + 26 ton, Inzameling 1 x per maand bij de laagbouw)	-jaarlasten rolemmers: 9.400 x € 4,81 = € 45.215 -inzamelkosten: € 92.060	(extra) vergoeding plastic: 26 x € 430,00 = € 11.180 Vermeden verwerking- en transportkosten restafval: 26 x € 75,40 = € 1.960 ,	(+ 0,18%)
c.	Communicatie / voorlichting	-	-	
4.1.3	Restafval			
a.	Inzamelfrequentie verlagen naar 1 x per 3 weken	Verlaging inzamelkosten: - € 42.960	<i>Vooralsnog niet bekend. Rekening houden met lagere verwerkingskosten, doch ook met extra inzamelkosten voor de diverse deel fracties. Aanbod daarvan zal nog verder oplopen.</i>	
b1.	Actie omruilen rolemmer (met 50% korting) Aanname: 200 reacties	Kosten actie = € 5.000		
b2.	Aankoop rolemmers door gemeente + chippen	-	-	
4.1.4	Grofvuil en milieustraat			
a.	Verhoging voorrijdtarief. (aanname: + 18 ton, van ongescheiden naar gescheiden en 25% minder haalmeldingen)	Verwerkingskosten gescheiden (gemiddeld): 18 x € 76,30 = € 1.375 Minder opbrengst ophalen: 125 x € 16,86 = € 2.108	Vermeden verwerkings-, overslag- en transportkosten: 18 x € 146,32 = € 2.635 Minder inzamelkosten: 125 x € 43,96 = € 5.495	(+ 0,13%)
b. / c.	Communicatie / voorlichting	-	-	
4.2.1	Papier en karton			
a.	Papierinzameling door scholen en verenigingen.	n.v.t.	<i>Niet van toepassing: mogelijk negatief resultaat voor de gemeente, opbrengst voor organisaties</i>	+
b .	Huis-aan-huis inzameling door middel van rolemmers	<i>Vooralsnog niet doorgerekend.</i>	<i>Vooralsnog niet doorgerekend.</i>	
c.	Communicatie / voorlichting	-	-	
4.2.2	Textiel			
a .	Meer containers (aanname: + 30 ton).	n.v.t. (derden)	Vermeden verwerking- en transportkosten restafval: 30 x € 75,40 = € 2.262	(+ 0,21%)
b.	Communicatie / voorlichting	-	-	
c.	Aanbesteding textielinzameling	-	-	
4.2.3	Glas			
	Geen	n.v.t.	n.v.t.	
4.3.1	KCA en batterijen			
	Geen	n.v.t.	n.v.t.	
4.3.2	Frituurvet			
a.	Meer inzamellocaties bij winkels	Geen, kosten voor verwerker	Geen, opbrengst voor winkeliers en verwerker	
b.	Proefproject, containers in openbare ruimte	Geen, kosten voor Meerlanden / verwerker	Geen, opbrengst voor Meerlanden / verwerker	
c.	Communicatie / voorlichting	-	-	
4.3.3	Oude apparaten en spaarlampen			
a.	Inzameling door scholen en verenigingen stimuleren	-	Geen, opbrengst voor school of vereniging	
b.	Communicatie / voorlichting	-	-	

5.2 Effecten op het totale scheidingspercentage

Bij de hiervoor beschreven verbetervoorstellen is een aanname gedaan van de mogelijke extra hoeveelheid in te zamelen deelstromen en is een globale inschatting gemaakt van 'om te buigen stromen'. Puur uitgaande van de uitgewerkte voorstellen zou in totaal en afhankelijk van de keuzes tussen de 181 en 356 ton afval worden 'omgebogen'. Het bronscheidingspercentage loopt hierdoor op met 1,25% of 2,46% naar (afgerond) maximaal 60%. Met nascheiding erbij komt het percentage dan uit op 63%.

In de praktijk zal het resultaat hoger zijn wanneer alle verbetervoorstellen worden uitgevoerd. Voor het effect op sommige afvalstromen, waaronder papier en restafval, is geen inschatting gegeven van het resultaat van de mogelijke acties. De effecten van communicatie en voorlichting zijn niet doorgerekend. Dit zal zeker positieve effecten hebben op het afvalscheidinggedrag en dus op het scheidingspercentage. Daarnaast zijn externe factoren, zoals afschaffing statiegeld en inzameling van drankenkartons hierbij ook buiten beschouwing gelaten. Ook mogelijke effecten van een andere wijze van inzamelen, zoals huis-aan-huisinzamelacties zijn niet doorgerekend.

Op basis van de schattingen en de bijkomende positieve effecten is het reëel om per afvalstof een verbetering van het scheidingspercentage te verwachten. Daarom is de volgende doelstelling geformuleerd voor 2015.

Afvalstof	Doelstelling 2015	
	ton	percentage
restafval	-500	-(*)
gft	+ 200	1,38%
plastic	+ 100	0,69%
grofvuil	-100	0,94%
papier	+ 200	1,38%
textiel	+ 50	0,34%
Overige (o.a. frituurvet)	+ 10	0,07%
Totaal		4,80%

(*) het effect van de verlaging van de hoeveelheid restafval is toegerekend aan de percentages van andere afvalstoffen.

5.3 Milieueffecten

Deze afvalnota heeft primair tot doel om de discussie op gang te brengen om de afvalscheiding te verbeteren en op een hoger niveau te brengen. Hiervoor is procentueel inzichtelijk gemaakt wat de milieueffecten van die verbeteringen zijn op het gebied van afvalscheiding. Door beter te scheiden en zoveel mogelijk afvalstromen gescheiden van het restafval te houden kunnen deze deelstromen weer gebruikt worden voor nieuwe producten. Het verminderen van de hoeveelheid te verbranden restafval betekent ook dat door verbranding minder CO₂ wordt uitgestoten. Dit effect wordt nog eens versterkt door een verhoging van de diverse deelstromen. Voor de berekening van CO₂-uitstoot en de vermeden CO₂-uitstoot met betrekking tot de opwekking van energie via verbranding bestaan verschillende methodieken waarbij de eindresultaten zeer verschillend kunnen zijn. Daarom dienen de hieronder weergegeven hoeveelheden gezien te worden als indicatieve waarden en niet als vaststaande feiten. In onderstaande opzet wordt aangegeven hoeveel CO₂ gescheiden inzameling bespaart ten opzichte van verbranden.

Overzicht vermeden CO₂ – uitstoot :

Afvalstroom	Geraamde hoeveelheid (§ 5.2)	Kg CO ₂ / kg	Totaal vermeden CO ₂ -uitstoot
Gft-afval (vergisting)	200.000 kg	0,09	18.000 kg
Plastic	100.000 kg	2,6	260.000 kg
Papier	200.000 kg	2,01	402.000 kg
Glas	-	0,323	-
Textiel	50.000 kg	3,432	171.600 kg
Totaal:	851.600 kg		

6 FINANCIËN

De afvalstoffenheffing is een gesloten systeem. Alle kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval worden via de afvalstoffenheffing in rekening gebracht bij de inwoners. Hoe hoger de dienstverlening, hoe hoger de heffing. Daartegenover staat: hoe beter afval wordt gescheiden, hoe lager de verwerkingskosten. Veel verbetervoorstellen hebben negatieve financiële gevolgen voor de afvalstoffenheffing. Alleen communicatie- en voorlichtingscampagnes die intern (binnen de begrote uren voor afvalzakken) kunnen worden uitgevoerd zijn kosteloos. Het uitgangspunt is dat de afvalstoffenheffing niet mag stijgen. Hierdoor wordt de ambitie beperkt. Toch zijn er een paar financiële mogelijkheden om investeringen te doen.

6.1 Egalisatiereserve afvalstoffen

De egalisatiereserve afvalstoffen wordt gebruikt om financiële mee- en tegenvallers op te vangen binnen het gesloten systeem van de afvalstoffenheffing. Wanneer er meer afvalstoffenheffing wordt betaald dan dat de afvalinzameling en -verwerking heeft gekost, wordt het resterende bedrag toegevoegd aan de egalisatiereserve. Het omgekeerde geldt uiteraard ook. Dit is mogelijk wanneer bijvoorbeeld de opbrengsten tegenvallen of de verwerkingskosten onverwacht hoger worden.

De afgelopen jaren is de inhoud van deze reserve alleen maar gestegen. In november 2013 zat hier een bedrag in van ruim € 400.000. Dit is een goed moment om te bepalen of er mogelijk andere bestedingen mogelijk zijn, gerelateerd aan de afvalinzameling. Alle bestedingsvoorstellen moeten goedgekeurd worden door de gemeenteraad.

Reserveren voor tegenvallende verwerkingskosten restafval

De gemeente Heemstede heeft met het AEB van de gemeente Amsterdam een overeenkomst voor het verwerken van huishoudelijk restafval tot 1 januari 2018. Onderzocht is of het mogelijk de samenwerking te continueren tot 2023. Hierbij speelde vooral de mogelijkheid mee om het verwerkingstarief te verlagen van € 80 tot € 65 per ton. Het nieuwe verwerkingstarief van € 65,- leidt tot een aanzienlijke besparing van ongeveer € 82.500,- per jaar op de aanneemsom van Meerlanden. Dit nieuwe verwerkingstarief is met ingang 1 januari 2013 als voorschottarief in rekening gebracht. Op dit moment is het onzeker of de overeenkomst met het AEB ondertekend wordt in verband met juridische complicaties. In de aanneemsom van Meerlanden en in de afvalstoffenheffing van 2013 en 2014 is al rekening gehouden met het lagere tarief. Mogelijk leidt dit dus in 2013 en 2014 tot een tekort aan inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing. Hiervoor zal dan geld uit de egalisatiereserve worden onttrokken.

Reservering ondergrondse containers restafval en gft

Op 23 april 2009 heeft de Raad besloten voor het wijzigen van de manier van inzameling van huishoudelijk restafval en gft op specifieke locaties in Heemstede een bedrag van € 125.000 beschikbaar te stellen uit de egalisatiereserve afvalstoffen. Dit besluit is genomen omdat destijds gewenst was om op een aantal locaties de bovengrondse manier van afvalinzameling te wijzigen in ondergrondse afvalinzameling. In overleg met de woningeigenaren is een voorstel gedaan aan de gebruikers. Uitgangspunt is dat de gemeente een deel (1/3) van de kosten betaalt. De overige kosten zijn voor de eigenaren. Inmiddels zijn vrijwel alle locaties uitgevoerd of hier is een definitief 'nee' van de eigenaren. Er resteert nog een bedrag van € 70.711. Dit bedrag komt dus weer 'vrij' in de egalisatiereserve.

Vervangen ondergrondse containers

In 2013 staan er 104 ondergrondse containers in Heemstede die eigendom zijn van de gemeente (31 glas, 31 papier, 8 plastic, 22 restafval, 11 gft, 1 textiel).

De kosten voor het reguliere onderhoud van deze containers is onderdeel van de aanneemsom van Meerlanden en wordt betaald via de afvalstoffenheffing. De levensduur van de containers is gemiddeld ongeveer 10 tot 15 jaar, afhankelijk van de intensiviteit van het gebruik.

De kosten voor het vervangen van ondergrondse containers moeten ook gedekt worden door de afvalstoffenheffing. Hiervoor is op dit moment budget beschikbaar en geen reservering opgebouwd. Het grootste deel van de 60 ondergrondse glas- en papiercontainers is in 2004 geplaatst. De verwachting is dat deze containers vanaf 2016 over een periode van 5 jaar allemaal vervangen moeten gaan worden. In 2007 zijn de eerste ondergrondse restafval- en gft-containers geplaatst. Vanaf 2017 moet dus ook rekening gehouden worden met extra onderhouds- of vervangingskosten voor deze containers. Geraamd is dat voor de periode 2016 tot en met 2019 jaarlijks ongeveer € 100.000 benodigd is voor het vervangen van de ondergrondse containers. Hierna dalen de jaarlijkse kosten met circa 50%. In de egalisatiereserve zit voldoende ruimte om de eerste jaren deze kosten te betalen. Vervolgens moet er een investeringskrediet komen voor de kapitaallasten van de containers.

Separaat aan deze afvalnota wordt aan de Raad voorgesteld om maximaal € 200.000 te onttrekken aan de egalisatiereserve voor het vervangen van de ondergrondse containers.

Daarnaast wordt hiervoor naar verwachting vanaf 2018 een investeringskrediet gevraagd. Dit krediet wordt gedekt door de afvalstoffenheffing. Vanaf 2019 betekent dit een stijging van de afvalstoffenheffing met enkele euro's per huishouden.

Investeren in nieuwe ondergrondse containers voor plastic inzameling

Als gekozen wordt voor de uitbreiding van het aantal ondergrondse (pers)containers voor de inzameling van plastic (kunststof verpakkingsafval), kan een deel van de egalisatiereserve worden gebruikt om de investeringskosten te dekken. Hiervoor is goedkeuring nodig van de Gemeenteraad.

Het meest voor de hand liggend is te kiezen voor een geleidelijke uitbreiding (zie § 4.1.2 variant a2). In dit alternatief worden in eerste instantie 5 nieuwe inzamellocaties gerealiseerd. Hierdoor zijn de investeringskosten lager zijn en de risico's kleiner.

De investeringskosten voor deze variant zijn globaal geraamd op € 35.000 (*), waarbij ervan uit is gegaan dat de perscontainers ook geleased worden, inclusief een full-service onderhoudscontract.

(*) De kosten zijn afhankelijk van de keuzes (koop of lease, type perscontainers). Deze geraamde kosten bestaan uit: op 5 locaties een betonput leveren en plaatsen en 3 nieuwe containers. De 2 nieuwe perscontainers worden niet gekocht, maar geleased. De jaarlasten van de perscontainers worden via de aanneemsom van Meerlanden afgerekend en zijn geen onderdeel van de investeringskosten.

Conclusie :

A lle bestedingsvoorstellen van de egalisereserve moe ten goedgekeurd worden door de gemeenteraad. Het college stelt voor de egalisereserve in te zetten voor de uitbreiding van het aantal ondergrondse containers voor plastic en het vervangen van bestaande containers. Daarnaast wordt een deel gereserveerd voor de mogelijke tegenvaller van het verwerkingstarief voor restafval.

6.2 Vergoeding extra inzet aanpak zwerfafval

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022 is afgesproken dat gemeenten een jaarlijkse uitkering van 20 miljoen euro krijgen voor de extra inzet op preventie en aanpak van zwerfafval. Deze vergoeding komt neer op ongeveer € 1,19 per inwoner en voor Heemstede betekent dus een bijdrage van zo'n € 31.000 per jaar. De gemeente kan dit geld binnen de kaders naar eigen inzicht besteden.

De gemeenten dienen de vergoeding te gebruiken voor extra aanpak van zwerfafval. Er is een lijst opgesteld met bestedingscategorieën voor de extra aanpak. Dit zijn:

- Gedragsbeïnvloeding;
- Participatie/beloning;
- Slimmere voorzieningen/middelen;
- Prikkelers ter beïnvloeding;
- Slimmer beheer/opleidingen;
- Investering in inrichting opdat zwerfafval wordt voorkomen.

Om de vergoeding te krijgen moet een jaarplan worden ingediend in het vierde kwartaal van het voorgaande jaar. Na goedkeuring wordt de vergoeding verstrekt in voorschotten per kwartaal. De definitieve vergoeding wordt vastgesteld na een door de gemeente in te dienen verantwoording na afloop van het betreffende jaar. Omdat deze regeling pas in september 2013 definitief is geworden, kan de vergoeding van 2013 nog worden aangevraagd. Ook de vergoeding van 2014 kan later (dus na het 4^e kwartaal van 2013) worden aangevraagd.

Het geld kan worden gebruikt voor voorlichting op scholen en communicatieacties. Deze moeten in eerste instantie gericht te zijn op zwerfafval, maar hierin is voldoende speelruimte om andere onderwerpen over afvalscheiding en afvalinzameling mee te nemen.

7 UITVOERINGSPROGRAMMA 2014 EN 2015

De doelstelling is om 65% van het huishoudelijk afval in 2015 gescheiden in te zamelen. Er zijn in deze afvalnota veel mogelijke verbetervoorstellen gedaan, maar zoals is gebleken uit de prognose in § 5.2, is het nog niet eenvoudig om deze doelstelling te halen. Geconcludeerd mag worden dat Heemstede het landelijk en regionaal gezien nu al goed doet. Het behalen van de laatste procenten is een uitdaging, mede ook door het uitgangspunt dat de afvalstoffenheffing in principe niet mag stijgen.

In dit hoofdstuk worden de projecten voor de komende twee jaar (2014 en 2015) bepaald. Het heeft geen zin om verder vooruit te kijken omdat de afvalmarkt continu in beweging is. Er worden de komende jaren diverse ontwikkelingen verwacht die gevolgen hebben voor de wijze van inzamelen, zoals het afschaffen van statiegeld en inzameling drankenkartons. Het is op dit moment niet te voorspellen welke ontwikkelingen en wettelijke regels de komende jaren nog meer op ons af komen.

In het eerste kwartaal van 2016 wordt het resultaat van de uitgevoerde acties geëvalueerd. Hiervoor zijn de afvalgegevens van 2014 en 2015 nodig. De effectiviteit van de verschillende acties zal worden bepaald en vervolgens kan wederom worden gekozen op welke afvalstromen de focus wordt gelegd.

7.1 Acties ter verbetering van het scheidingspercentage

In § 5.1 zijn de kosten, de opbrengsten en de effecten op het scheidingspercentage van de verschillende verbetervoorstellen globaal doorgerekend. Hieruit is een keuze gemaakt en een uitvoeringplanning opgesteld. Het is helaas onvermijdelijk dat enkele acties ten lasten komen van de aanneemsom van Meerlanden en dus verrekend worden met de afvalstoffenheffing. De nu hieronder voorgestelde kosten zijn zeer beperkt en leiden niet/nauwelijks tot een stijging van de afvalstoffenheffing. Onderzocht wordt nog of het mogelijk is om een deel van deze kosten te betalen uit de vergoeding voor de aanpak van zwerfafval. (zie § 6.2). Het nummer van de actie verwijst naar de paragraaf waarin de actie is beschreven.

afvalstof	Nr. actie	project / actie	dekking	raming investeringkosten	planning
gft	4.1.1a	Kwaliteit verbeteren bij hoogbouw	Afvalstoffenheffing	€ 1.645	Start 1 ^e kwartaal 2014
gft	4.1.1b	Actie grof snoeiafval	Afvalstoffenheffing	€ 10.000	3 ^e kwartaal 2014
gft	4.1.1d	De tuinzak aanbieden	Kosten voor gebruikers	-	3 ^e kwartaal 2014
gft	4.1.1e	Keukenmanagement, aanschaf 500 bakjes gft-afval	Afvalstoffenheffing	€ 4.000	2 ^e kwartaal 2014
gft	-	Compostactie	Kosten Meerlanden	-	1 ^e kwartaal 2014 + 1 ^e kwartaal 2015
plastic	4.1.2a2	Uitbreiding ondergrondse (pers)containers plastic	Egalisereserve (*)	€ 35.000	2 ^e kwartaal 2014

restafval	4.1.3b1	Actie omruilen rolemmers met korting	Afvalstoffenheffing	€ 5.000	1 ^e kwartaal 2015
textiel	4.2.2a	Uitbreiding aantal textielcontainers	Kosten voor inzamelaar	-	2 ^e kwartaal 2014
frituurvet	4.3.2b	Inzameling frituurvet via containers in openbare ruimte	Kosten Meerlanden	-	2 ^e kwartaal 2014
diverse	4.4	Communicatie / voorlichting op basis van communicatieplan	Interne kosten	-	Diverse acties in 2014 + 2015
diverse	4.5.1	Initiatief The Vintage Store uitwerken – start proef	Kosten voor initiatiefnemer	-	2 ^e kwartaal 2014

Extra toelichting op enkele acties

4.1.1a Verbeteren kwaliteit van het gft-afval bij hoogbouw

De ondergrondse gft-containers bij hoogbouw zijn vaak vervuild met restafval. In februari 2014 start een proef in de wijk Vogelpark, waarna deze containers alleen nog toegankelijk zijn voor bewoners die zich hebben aangemeld als "gft-scheider". Afhankelijk van het resultaat van de proef wordt dit systeem voor alle verzamelcontainers van toepassing. Dit betekent dat de scheidingsplicht van gft-afval voor de hoogbouwwoonings komt te vervallen. Om inwoners te stimuleren zich aan te melden als "gft-scheider" en om hen te faciliteren kan wellicht een gratis een gft-afval Emmertje (zie § 4.1.1e) worden aangeboden.

Als blijkt dat er maar heel weinig mensen gebruik maken van een bepaalde container kan deze ook worden vervangen door een zogenaamde 'dummy'. Een 'dummy' is een container die qua uiterlijk overeenkomt met een inwerpzuil van een ondergrondse container. De voorziening wordt circa 0,5 meter in de grond geplaatst in een vloestofdichte bak. Deze dummy kan naast de bestaande containers worden geplaatst. De bestaande betonput kan dan bijvoorbeeld worden gebruikt voor de inzameling van plastic (kunststof verpakkingsafval) of als extra restafvalcontainers, waardoor de vuilniswagen minder vaak hoeft te komen.

4.1.1b Actie grof snoeiafval

Verschillende opties van de alternatieve takkenronde (ophalen op afroep, of beperkte hoeveelheid aanleveren op inzamellocaties) worden nader onderzocht. Deze extra service leidt tot hogere kosten die worden verrekend op de aanneemsom van Meerlanden en dus ook op de afvalstoffenheffing. In overleg met Meerlanden wordt een kosten-batenanalyse gemaakt en de meest efficiënte oplossing gekozen. De kosten voor de oude takkenrondes bedroegen € 18.000 per jaar. De kosten voor de alternatieve takkenronde zijn globaal geraamd.

4.1.1 d De tuinzak

Mogelijk kan 'de tuinzak' als extra inzamelmiddel worden aangeboden. Het idee is om een aantal zakken aan te schaffen en deze mogelijkheid te bieden. De kosten voor het leveren en ophalen van de zakken worden betaald door de gebruiker. Dit moet nog verder uitgewerkt worden. De investeringskosten voor de zakken zijn nog niet bekend.

Compostactie

Tijdens de Landelijke Compostdag (eind maart) kunnen inwoners gratis vier zakken compost ophalen bij de milieustraat. Met deze jaarlijkse compostactie bedanken Meerlanden en de gemeente de inwoners voor hun inspanning gft en grof snoeiafval gescheiden aan te leveren. Deze actie is nog niet eerder in deze nota beschreven, omdat dit een al bestaande actie is.

Communicatie / voorlichting

Bij de verbetervoorstellen zijn veel acties beschreven op het gebied van communicatie en voorlichting.

Hier is nog zeker winst te behalen. Samen met Meerlanden wordt in het 1^e kwartaal van 2014 een communicatieplan uitgewerkt. Hierin wordt beschreven welke acties worden uitgevoerd, door wie, hoe en wanneer. Deze acties kunnen intern of in samenwerking met Meerlanden worden voorbereid en uitgevoerd. Hierbij wordt opgemerkt dat de interne capaciteit een beperkende factor is voor het aantal acties per jaar. In de aanneemsom van Meerlanden is rekening gehouden met 50 uur inzet van de communicatieafdeling van Meerlanden. Extra inzet wordt verrekend.

Gelijktijdig met het communicatieplan wordt een plan opgesteld voor de besteding van de vergoeding voor de aanpak van zwerfafval. Hierin worden ook acties beschreven op basisscholen en opruimacties in de Week van Nederland Schoon.

Toelichting op niet gekozen verbetervoorstellen

Diverse verbetervoorstellen zijn afgefallen omdat de kosten dusdanig hoog zijn dat dit tot een aanzienlijke stijging van de afvalstoffenheffing leidt, terwijl het positieve effect op het scheidingspercentage beperkt is. Voorstellen die om deze reden zijn afgefallen zijn:

4.1.1c W ekelijks inzamelen van gft-afval in voor- en najaar

Dit voorstel kan alleen kostenneutraal worden uitgevoerd wanneer in andere periodes de rolemmers minder vaak worden geleegd, bijvoorbeeld in de wintermaanden eens per 3 weken. Dit wordt niet voorgesteld omdat het tijdstip van snoeien (dus veel tuinafval) niet altijd gelijk is en het voor de inwoners onduidelijk wordt welke bak wanneer geleegd wordt.

4.1.2a1 Grootschalige uitbreiding van het aantal plasticcontainers

Om een gelijke containerdichtheid voor plastic als voor glas en papier te realiseren is een uitbreiding met 17 containers nodig. Hiermee zijn aanzienlijke investeringskosten gemoed en ook zullen de inzamelkosten sterk stijgen. Het college ziet meer in een gefaseerde uitbreiding, waarbij in eerste instantie 5 nieuwe inzamellocaties worden gerealiseerd en wellicht over enkele jaren weer een dergelijke uitbreiding tot het optimum van kosten en opbrengst is bereikt.

4.1.2b Huis-aan-huis inzamelen van plastic

Inzameling van plastic met zakken kan alleen kostenneutraal worden uitgevoerd wanneer deze eens per 3 weken worden opgehaald en de inzamelfrequentie van het restafval ook daalt naar eens per 3 weken. Het is niet gewenst om inwoners 3 weken lang de zakken thuis te laten opslaan; via de brenglocaties kan men op ieder gewenst moment plastic kwijt. Inzameling van plastic met zakken wordt bovendien niet geadviseerd in verband het risico op extra zwerfvuil.

Inzameling van plastic met rolemmers is (inclusief jaarlasten van de rolemmers) ongeveer dubbel zo duur als inzameling met zakken. Daarnaast is het de vraag of iedereen op een extra rolemmer zit te wachten.

4.2.1b Huis-aan-huis inzamelen van papier

Het wijzigen van huis-aan-huis inzameling naar verzamelcontainers in 2004 heeft geen gevolgen gehad voor de ingezamelde hoeveelheid papier. Een extra inzamelmethode of geheel overstappen op huis-aan-huis inzameling met rolemmers betekent nieuwe investeringskosten en hogere inzamelkosten, terwijl de extra opbrengst zeer onzeker is. Het college ziet meer in het verbeteren van de communicatie en voorlichting en het stimuleren van scholen, verenigingen of kerken om papier en karton in te zamelen.

7.2 Overige acties op gebied van afvalinzameling en reiniging

Deze beleidsnota gaat over het verbeteren van de afvalscheiding van het huishoudelijk afval. Naast de hiervoor beschreven acties worden er de komende jaren ook acties uitgevoerd die te maken hebben met afvalinzameling en het schoonhouden van de openbare ruimte. Ter informatie worden enkele actuele hieronder beschreven.

Onkruidbestrijding op verhardingen

Bij de onkruidbestrijding op verhardingen wordt selectief gebruik gemaakt van het chemische middel glyfosaat. Landelijk is besloten dat op termijn, dat kan in 2018 zijn maar ook al per 1 november 2015, denstof glyfosaat niet langer is toegestaan.

In 2013 is een proef uitgevoerd met een alternatief bestrijdingsmiddel: Ultima. De resultaten lijken positief, maar het is nu nog te vroeg om conclusies te trekken. In 2014 wordt verder onderzoek gedaan naar de alternatieven voor glyfosaat. Hierbij wordt gekeken naar effectiviteit, milieuvriendelijkheid en kosten.

Voorbeeldfunctie ambtelijke organisatie Gemeente Heemstede

De gemeentelijke organisatie moet een voorbeeldfunctie gaan vervullen wat betreft afvalscheiding. Het afval van de gemeente kan nog beter worden gescheiden. Gft en papier worden wel gescheiden, maar plastic nog niet. De mogelijkheden hiervoor worden in 2014 uitgewerkt. Dit project is niet in §7.1 beschreven omdat het hier eigenlijk over bedrijfsafval gaat. Dit telt niet mee bij het scheidingspercentage van het huishoudelijk afval.

Afvalscheiding op basis scholen

In § 4.3.3 is het project 'duurzame afvalscheiding' van de Sparrenboschool in de gemeente Bloemendaal beschreven. Het inzamelen van afval van de scholen valt onder bedrijfsafval en is dus officieel geen taak van de gemeente. Het principe van dit project is zeer interessant; de scholen hebben een belangrijke voorbeeldfunctie. De gemeente Heemstede volgt de proef in Bloemendaal en onderzoekt de mogelijkheid om een soortgelijk project op de scholen in Heemstede in te voeren.

Hondenpoep

Inwoners en de gemeente zijn samen verantwoordelijk voor het schoonhouden van Heemstede. Daarbij hoort ook het verwijderen van hondenpoep. In Heemstede geldt overal een opruimplicht voor hondenpoep, ook op losloopplaatsen zoals in het wandelbos Groenendaal. Kinderspeelplaatsen en speelweides zijn verboden gebied voor honden, ook als ze aangeliend zijn. Toch blijft hondenpoep hoog op het lijstje van ergernissen van inwoners staan en wordt hierover meermaals geschreven in lokale media. Met enige regelmaat ontvangen wij klachten over hondenpoep, helaas betreft dit vaak ook informele speellocaties.

De Vereniging Vrienden Wandelbos Groenendaal is in 2013 gestart met een proefproject met poepzakhouders bij twee ingangen van het bos. De houders en zakjes zijn door de vereniging beschikbaar gesteld. Gebleken is dat de aangeboden plasticzakjes vaak snel op zijn. Doordat de zakjes niet allemaal teruggevonden worden in de afvalbakken in het wandelbos, verwachten we dat ze niet alleen in het bos gebruikt worden maar ook veelvuldig worden meegenomen en elders in de gemeente worden gebruikt. Hierdoor zijn de kosten van de proef hoger dan verwacht. Het aanbieden van gratis hondenpoepzakjes wordt in 2014 op nog twee locaties in Heemstede bij wijze van proef gestart.

OPMERKING: NIET ALLE AFBEELDINGEN ZIJN IN DEZE BEKENDMAKING OPGENOMEN.